

A naivitásom alapja a remény

Kuklay Antal emlékei 1956-ról

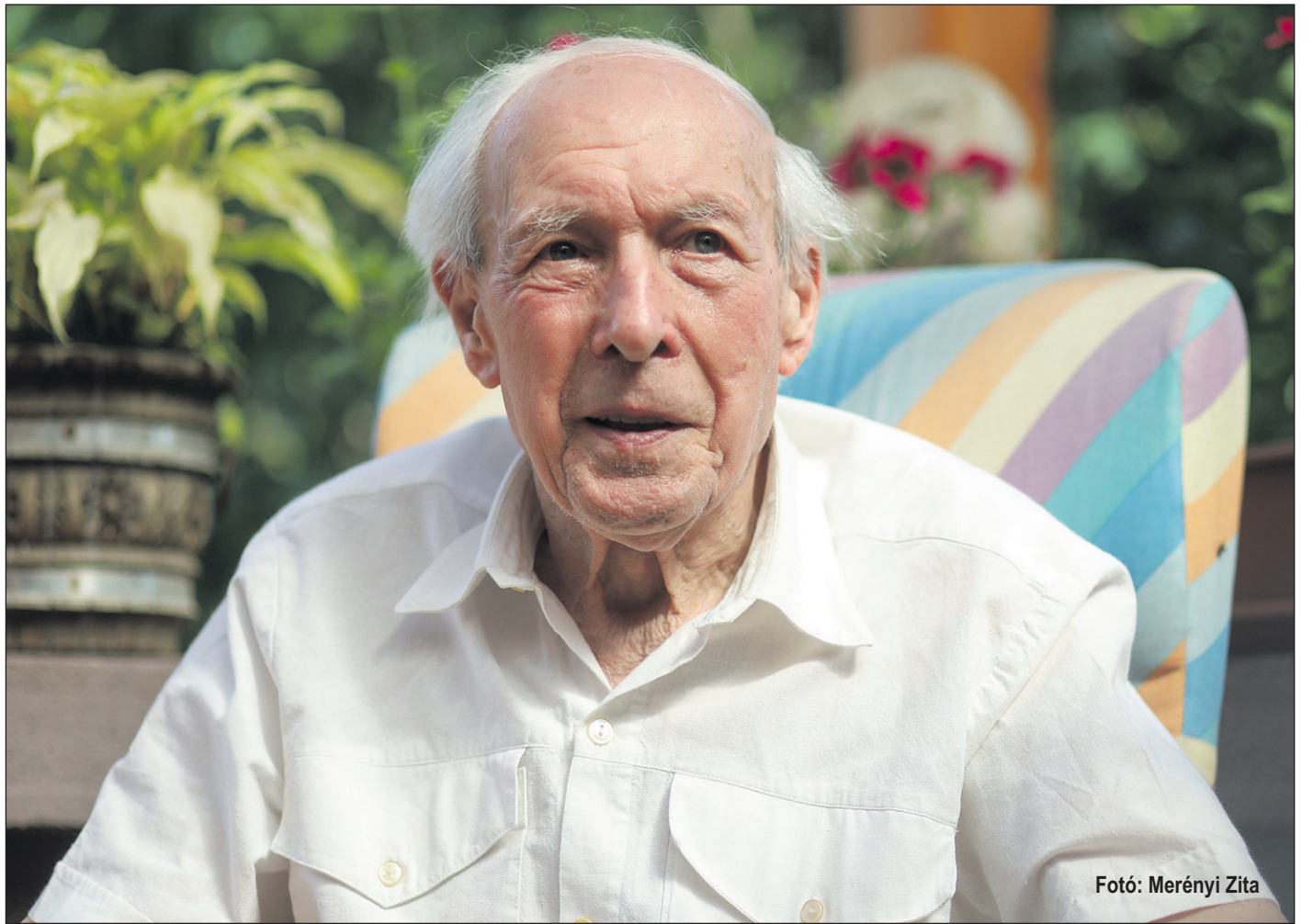
Az 1956-os forradalom és szabadságharc világtörténelmi jelentőségű esemény volt, amelyben egyházi személyek is részt vettek. Így a ma 88 esztendőes Kuklay Antal, az Egri Főegyházmegye nyugalmazott plébánosa, kanonokja is. Mátramindszenti otthonában beszélgettünk vele.

1955-ben szentelték pappá, a forradalom idején a fővárosban, a Központi Szemináriumban élt. 1956-ban folytatta a tanulmányait, hogy megszerezze a doktorátust. Hogyan keveredett bele a forradalmi eseményekbe?

– 1956 őszén egyhetes lelkigyakorlaton vettünk részt a szemináriumban. Ilyenkor teljes a csend, nem érintkezünk egymással. Ebben a csendben szólaltak meg a Magyar Rádiónál a fegyverek, odahallatszottak a lövések. Másnap kézzől kézre járt közöttünk egy orvostanhallgató lány levele, aki részt vett az október 23-ai tüntetésen, jelen volt a Sztálin-szobor ledöntésénél is. Még az éjszaka lejegyezte az eseményeket. Civil hallgatók is jártak be hozzánk a szemináriumba, és jezsuita kispapok, akik részt vettek a Petőfi Kör összejövetelein.

Október 25-én, a véres csütörtökön elkísértem a Madách téri rendelőbe Fila Béla paptársamat, akinek fájt a foga. A Parlament elől éppen akkor szállították el teherautókon a lemészárolt emberek holttestét. Ekkor vált nyilvánvalóvá számomra a bolsevizmus embertelensége: a saját honfitársaikat gyilkoltatták le.

(Folytatás a 9. oldalon.)

Fotó: Merényi Zita

A susai székesegyház elleni támadásról

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa és a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia nyilatkozata

2. oldal

Közös az Anyánk, testvérek vagyunk

Erdő Péter bíboros, prímás

a negyvenéves vatikáni magyar kápolna szentelési jubileumán

Negyven évvel ezelőtt szentelte föl Szent II. János Pál pápa a Magyarok Nagyasszonya-kápolnát a római Szent Péter-bazilika altemplomában. A jubileumi esemény alkalmából Erdő Péter bíboros, prímás október 8-án szentmisét mutatott be a kápolnában.

Rádió magyar adásának főszerkesztője koncelebrált. Az ünnepen részt vett Habsburg-Lotharingiai Eduárd szentszéki és Kovács Ádám Zoltán római magyar nagykövet.

(Folytatás a 3. oldalon.)

Maga a valóság sóhajt fel

A Fratelli tutti kezdetű enciklika (1. rész)

Ferenc pápa október 3-án Assisiben, Szent Ferenc sírjánál mutatott be szentmisét. Ezután az oltáron aláírta a Mindnyáján testvérek (Fratelli tutti) kezdetű új enciklikáját, melyről Görföl Tibor teológus, egyetemi tanár, a Vigilia folyóirat főszerkesztője írt ismertetőt. Tanulmányának első részét adjuk közre.

Lehet-e még újat mondani bármiről? Érdemes-e még átfogó igénnyel áttekinteni a mai kor és a mai világ helyzetét? Nem zúdul-e ránk túl sok adat és túl sok magyarázat így is? Fratelli tutti kezdetű – sorban a harmadik

– enciklikájának megírásával Ferenc pápa egyértelmű álláspontra helyezkedik: szükséges és elengedhetetlen, hogy a hit szemével, fáradhatatlanul pásztázzuk korunk fejleményeit és folyamatait, máskülönben ugyanis magával a keresztény hittel, a hit legbelső igényeivel kerülünk ellentétbe.

Afelől sem hagy kétséget, hogy a hit szemével végzett tájékozódás eredményei egyetlen szűkebb csoport, egyetlen emberi szemléletmód elvárásait sem elégítik ki, hanem úgy adnak választ, hogy közben mindenkit kitessekelnének megcsontosodott nézeteinek zárt világából.

(Folytatás a 2. oldalon.)

Az iskola több

Beszélgetés Szakál Ádám piarista tartományfőnökkel

Pedro Aguado piarista rendfőnök 2020. szeptember 17-én Szakál Ádám személyében új tartományfőnököt nevezett ki a Piarista Rend Magyar Tartományának élére. Tanár, osztályfőnök, diákmozgalmi vezető, az iskola világát hosszú évek óta ismerő, diákközpontú ember lett a rendtartomány vezetője, aki azt keresi, miként lehetne az oktatási intézmények pedagógiai munkáját megújítani. Vele beszélgettünk.

Több mint két évtizedet töltött oktatással-neveléssel. Szereti az iskolát?

– Hatéves koromtól része az életemnek. Amikor elsőként először ültem iskolapadba, kicsit sírdogáltam. Hiányzott az édesanyám, megijedtem a sok új arc között. Legkisebb gyereként öt testvér mellett nőttem fel, és mivel édesanyám otthon volt velünk, óvodába sem jártam. Boldog és kreatív gyerekkorom volt otthon, de aztán hamar megbarátkoztam az iskolával is. Azt hiszem, a tanárim és az osztálytársaim szemszögéből nézve is rendes gyerek voltam, sokszor egyfajta közvetítő szerepet játszottam a vadabb és a kiegyensúlyozottabb gyerekek, illetve a diákok és a tanárok között. Az osztályban közösségi feladatokat is vállaltam. Ekkor még kicsivel a rendszerváltás előtt voltunk. A százhusz fős évfolyamon öten-hatan lehattunk aktív templomba járók. A tanári karban is ilyen lehetett az arány.

(Folytatás a 11. oldalon.)

Maga a valóság sóhajt fel

A Fratelli tutti kezdetű enciklika (1. rész)

(Folytatás az 1. oldalról.)

A *Fratelli tutti*ban Ferenc pápa az elmúlt években már sokszor kifejtett nézeteit foglalja össze, ám mivel az enciklika rangjára emeli korunkra vonatkozó látleletét és megoldási javaslatait, így nem csak átmenetileg érdekes elgondolásokat fejt ki, hanem a tanítóhivatal tekintélyével ruházta fel mondanivalóját.

Mondanivalója pedig bőségesen van, már csak azért is, mert nem hagyja nyugodni a kérdés, hogy miként lehet az evangéliumnak megfelelő módon élni korunkban.

Szavai nem sokat fognak mondani azoknak, akik biztosak benne, hogy már tökéletesen az evangélium szerint élnek, de feladattal szembesítenek mindenkit, akiben eleven a vágy, hogy az evangéliumhoz igazítsa az életét. Ehhez a tájékozódáshoz hívja segítségül a pápa Assisi Szent Ferencet; a szent boldognak nevezte azt az embert, aki „úgy szereti és tiszteli a tőle távol lévőköt, mintha együtt lenne velük”, és egynek tudta magát mindenkivel. Ahogyan a *Lumen fidei* az Istennel való egységről szólt, a *Laudato si'* pedig a teremtet világgal való összetartozásra mutatott rá, úgy a *Fratelli tutti* az emberiség egységét igyekszik elélni tánni.

A pápa tudja, hogy az Istenbe vetett hit önmagában még nem szavatolja az Isten akarata szerinti életet (74.), s ezért különös figyelemmel akarja bemutatni, mit kíván maga a hit az élet és a valóság konkrét összefüggéseiben.

Feltűnő, hogy az enciklika első fejezete lépten-nyomon hamis látszatról, illúziókról és manipulációkról beszél, mint ha egy olyan világban próbálna érvényre juttatni a hit fényében megjelenő tényleges valóságot, ahol sok minden éppen elfedni igyekszik: ahol úgy torzítják el a nagy szavak (a demokrácia, az egység, az igazságosság) értelmét, hogy hatalmi eszközökként szolgálhassanak (14.), ahol bizalmatlanságot keltenek és megosztják az embereket (15.), és ahol addig számít igaznak valami, amíg a hatalmon lévők érdeke úgy kívánja, ha pedig már nem hasznos, elvetik (25.).

Szintén az illúziók világához tartozik, hogy bár a globalizáció révén látszólag közel kerültek egymáshoz az emberek, csak szomszédok lettek, nem testvérek. A testvériség hiánya egyenértékű az emberiség egységének hiányával, és ennek a manipulatív, hamis látszatokban vergődő, egységet nélkülöző állapotnak a felszámolásához Ferenc pápa három utat ajánl: a közeledést, a tágasságot és az önállóságot.

Önmagában semmitmondó lenne, ha csak annyit állítanánk, hogy a *Fratelli tutti* reményt akar adni az emberiségnek. Nem, a pápa a remény konkrét útját állítja elének, kényelmetlenül konkrét lépéseket vár tőlünk.

Jezsuita identitása, a Szent Ignác-i szemlélődés jegyében a bibliai jeleneteket kézzelfoghatóan felidéző és türelmesen áttekintő lelkisége megindítóan nyilvánul meg, amikor beható figyelmet szentel az igazalmas szamaritanusról szóló

példabeszédnek. A jól ismert, de csak ritkán megszívlelt jelenetsor alapján a közeledés fontosságára int: nem azt kell fürkészni, ki a felebarátunk, hanem a másikhoz közeledve a felebarátjává kell válnunk (80.).

Főként azokhoz kell közelednünk, mondja a járvány miatt vatikáni „fogságra” kényszerülő és ezért szinte senkihez közeledni nem tudó egyházfő, akik elesettek és nehézségektől szenvednek: analfabéták lettünk a törekenyekhez és kiszolgáltatottakhoz fűződő helyes viszony terén (64.), és megbetegítettük magunkat azzal, hogy hátat fordítottunk mások fájdalmának.

Magától a valóságtól szakadunk el (73.), ha közönytől, erőszakos nacionalizmustól, idegengyűlölettől és mások megvetésétől hajtvva (86.) nem törődünk a világunkban egyre nagyobb számban jelen lévő sérült emberekkel.

Közeledjete másokhoz, kiáltja szinte a fülünkbe a pápa, különben szűkösségre és bezárkózásra cserélték azt a tágasságot és azt a nyitott szívét, amelyet az evangélium Jézusa vár tőletek!

Egyenesen prófétai lesz a hangja, amikor „az igazság órájáról” beszél, arról, hogy mai világunk körülményei között lehetetlen immár a semlegesség. Soha többé nem felejtethjük el azt a megállapítást, mely szerint ma mindenki vagy a rablók, vagy a sérültek oldalán áll, vagy erőszakos gonosztevő és az erőszakot hallgatólagosan jóváhagyó közömbös, vagy pedig a vállára vesz egy sérült embert, már ha

nem szenved maga is sebektől (70.). Kénytelenek vagyunk dönteni, mondja el többször is a *Fratelli tutti*, mert csak a rablók és a sérültek térféle létezik, harmadik szféra nincs.

A sérültek mellett döntők természetesen az emberiség egységét szolgálják, a rablók és a közönyösek az elkülönülés erőit tartják életben.

Ferenc pápa szokatlanul éles és határozott szavakkal szól az utóbbi csoportról: félelmeket és bizonytalanságot gerjesztenek az emberben, elrekesztik és magányba taszítják őket, de csak azért, hogy rejtett céljaik megvalósításán munkálkodjanak. Ebben az összefüggésben beszél az enciklika a migráció jelenségéről, mégpedig viszonylag hosszan (37–41.). Mintegy kézen fogja az olvasót, és a szemébe nézve hangsúlyozza, egyes szám első személyben fogalmazva: „megértem” (41.), hogy sokakban ősi félelmeket hívnak felszínre a hazájukat elhagyni kényszerülő, de nem engedhetjük, hogy félelmeink miatt már ne is legyünk képesek meglátni azok valódi nyomorúságát, akikről olyannyira félünk.

A tágasságot, amit e téren megkövetel Ferenc pápa, olyan tényezők nehezítik, melyekről az enciklika szintén rendkívül határozott szavakkal beszél. Sokan azért keltenek félelmet az emberekben, hogy érvényt tudjanak szerezni „rejtett érdekeik láthatatlan diktatúrájának” (75.). Egy síkra kerülnek a populista politikai nézetek és a liberális gazdasági törekvések (érdemes felfigyelni a *populista* és a *liberális* jelzőnek erre az árnyalt

alkalmazására), és csak erősítik őket az enciklikában bemutatott digitális kommunikációs lehetőségek, amelyekről a pápának szemmel láthatóan nincs túl jó véleménye. És mivel elkerülhetetlenül döntéshelyzetben vagyunk, senki sem moshatja kezeit: nemcsak azokat sújtják a *Fratelli tutti* prófétai intései, akik csalárdul kihasználják a társadalmat, hanem azokat is, akik úgy vélik, tisztán megőrizhetik látszólag kritikai fontosságú szerepüket, ám valójában a romlott rendszerből élnek (75.).

De valóban ennyire reménytelenül manipulatív, csalárd és érzéketlen világban él-nénk? A *Fratelli tutti* olvasója megnyugodhat: Ferenc pápa bízik benne, hogy a valóságban jelen van az a jó, amit Isten az ember szívébe ültetett (78.). Bízunk benne, hogy nem vagyunk „infantilisek” (77.), azaz nem várunk mindent az országok vezetőitől, hanem merünk alulról építkezni. Bízunk az országok önálló kultúrájának megőrzésében és a kulturális gyökerek sérthetlenségében, ahogyan Jézus is bízik az emberi szellem jobbik felében (71.).

Mindannyian tudjuk, hogy lelkileg gyenge és szellemileg erőtlén férfiak korában élünk, akik gyengeségük és erőtlén-

ségük fájdalmát csak göggel és agresszivitással tudják feldolgozni. A *Fratelli tutti*ban egy 83 éves, lelkileg sziklaszilárd és szellemileg tájékozott férfi szól hozzánk, aki erőszaktól mentesen, félelmeiktől szabadon és bátorítón beszél a világjárvány közepette.

Tudja, hogy a járványra adott válaszok sokfélesége eleve az emberiség megosztottságának jele, és tudja, hogy az egységes, de nem különbségek nélküli emberiség új identitásának kialakulása sok belső küszködést igényel (69.).

Tudja, hogy a járvány nem Isten büntetése (34.), és helyett titokzatos szavakkal jellemzi napjaink állapotát: „Maga a valóság sóhajt és lázad fel.”

E kijelentés megértése erőfeszítést kíván tőlünk, azt, hogy türelmesen szembenézzünk a pápa mondanivalójával. És akkor az is kiderül majd, olyanok vagyunk-e, mint ő: mert a párbeszéd és a testvériség „útján csak szabad szellemek tudnak járni, olyanok, akik készek a valódi találkozásra”.

(Ferenc pápa új, *Mindnyájan testvérek – Fratelli tutti – kezdetű enciklikájáról az ismertető sorozatot a következő számunkban folytatjuk.)*

Fotó: Merényi Zita

Az MKPK és a MEÖT közös nyilatkozata

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEÖT) és a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) Nyilatkozat a susai székesegyház elleni támadásról mint az örmény–azeri háború eszkállódásának lehetőségéről címmel kiadott felhívását az alábbiakban teljes terjedelmében közöljük.

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa és a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia szomorúan értesült arról, hogy a hegyi-karabahi konfliktusban október 8-án az azeri erők súlyos károkat okoztak a susai Megváltó Krisztus-székesegyházban. Osztozunk örmény keresztény testvéreink fájdalmában.

A támadás jelentősen hozzájárulhat a harcok eskálálódásához azzal, hogy az etnikai konfliktus egyre inkább vallási színezetet ölt. Éppen ezért kérjük és felszólítjuk a konfliktusban érintett vallási vezetőket, keresztényeket és muszlimokat, hogy lehetőségeikhez képest tegyenek meg mindent a további pusztítás megakadályozásáért, a harcok beszüntetéséért és a békés rendezésért. „...hiszen nincs messze együnkötől sem, mert őbenne élünk, mozgunk és vagyunk” (ApCsel 17,27–28).

Forrás: MKPK
Fotó: Avvenire

Az örmény–azeri konfliktusban súlyosan megsérült a susai katedrális

Folytatódtak a harcok Hegyi-Karabahban. Október 8-án bombatalát érte a Gazancse-coc (Megváltó) örmény katedrális: nagy lyuk tátong a tetőzetén, betörték az üvegablakai, törmelék és por lepi a felborult padokat, az azeri erők azonban tagadják, hogy ők állnának a pusztítás hátterében.

Az örmények egyik nemzeti jelképének számító székesegyházat a 90-es évek eleji első karabahi háború után építették.

*

Ferenc pápa október 11-én a szokásos vasárnapi Angelus elmondása után a következőket mondta: Nagyra értékeltem, hogy Örményország és Azerbajdzsán humanitárius okokból tűzszünetről állapodott meg, hogy majd békekötésre jussanak. Bár a fegyverszünet túl törekenynek bizonyul, mindenkit a folytatására biztatok, és kifejezem őszinte részvétemet az emberi életek elvesztése, a szenvedés, az otthonok és az istentiszteleti helyek pusztulása miatt. Imádkozom, és hívlak benneteket, hogy ti is imádkozzatok az áldozatokért és mindazokért, akiknek élete veszélyben van.

*

Az Azerbajdzsán és Hegyi-Karabah között jelenleg is dúló fegyveres konfliktus sok ártatlan ember életét követelte. Férfiak, nők, gyermekek és idősek kényszerültek elmenekülni a háború elől. A jeruzsálemi pátriárkák, a keresztény egy-

házak és közösségek vezetői október 2-án kiadott közleményükben nemzetközi összefogást sürgettek a béke érdekében.

A közleményt aláírta többek között a jeruzsálemi görög ortodox pátriárka, III. Teofil, valamint a Jeruzsálemi Latin Patriarkátus apostoli adminisztrátora, *Pierbatista Pizzaballa* érsek is. Üzenetükben részvétüket fejezik ki a konfliktus által érintett közösségeknek, és Isten irgalmát kéri számukra. Továbbá arra szólítják az európai vezetőket, Oroszország és az Amerikai Egyesült Államok elnökét, valamint az ENSZ főtítkárát, hogy mielőbb lépjenek fel az azonnali tűzszünet és a tartós béke érdekében.

A túlnyomóan örmények lakta Hegyi-Karabah a Kaukázus hegyvidéki régiója, melyet az 1920-as bolsevik megszállás után *Sztálin* döntése értelmében auto-

nóm területként Azerbajdzsánnak ítélték. A Hegyi-Karabah körül kialakult etnikai és politikai feszültségek a Szovjetunió felbomlásával ismét kiéleződtek: miután Azerbajdzsán úgy döntött, kilép a Szovjetunióból, az örmény többségű régióban 1991 szeptemberében a helyi szovjetek – az akkori szovjet jogrend szerint – kikiáltották a Hegyi-Karabah Köztársaság (más néven Arcah Köztársaság) létrejöttét. Ezután népszavazást és választásokat tartottak, ám a következő év januárjában Azerbajdzsán harmincezer emberéletet követelő háborút robbantott ki. A konfliktus 1993-ban tűzszüneti megállapodással ért véget, melyet azóta folyamatosan megszegnek határ menti támadásokkal, határsértésekkel.

2020. július közepén határvillongások törték ki Hegyi-Karabah, Örményország, valamint Azerbajdzsán között. A konfliktus eskálálódott, és szeptember 27-én az örmény kormány szükségállapotot hirdetett, így a krízis határháborúvá változott, ami jelenleg is zajlik.

A feszültségek újraéledése összefüggésben áll Oroszországnak és Törökországnak a közel-keleti színtereken való geopolitikai nézeteltéréseivel.

Forrás: MTI; Avvenire
Fordította: Thullner Zsuzsa,
Tózsér Endre, Balláné Sárközi János
Fotó: Avvenire/Ansa

Közös az Anyánk, testvérek vagyunk

Erdő Péter bíboros, prímás a negyvenéves vatikáni magyar kápolna szentelési jubileumán

(Folytatás az 1. oldalról.)

A magyar nyelven bemutatott szentmise elején Erdő Péter bíboros hangsúlyozta: „Magyarok Nagyasszonya ünnepe van, örömmel adunk hála az isteni gondviselésnek azért a negyven évért, amely ennek a kápolnának a felszentelése óta eltelt. A Magyarok Nagyasszonyának szentélye a Szent Péter-bazilikában csodálatos megtiszteltetés számunkra, valóban méltó arra, hogy az imádkozó magyarok nemzedékei jöjjenek el ide.

Negyven év után már nemzedékekről beszélhetünk. Adja az Isten, hogy nagyon sokáig nagyon sok áldás kísérje ennek a kápolnának a működését. A gyönyörű berendezés is mutatja, hogy annak idején, ha nem is minden feszültség nélkül, egyfajta összefogás születt, hogy ez a kápolna létrejöhön. Az állam és az Egyház, a különböző irányzatokhoz tartozó művészek nagy nehezen mégiscsak együttműködtek ennek a közös célnak az érdekében. Ma is, nem magyarok is szívesen meglátogatják ezt a kápolnát, mert látják, hogy itt valami gyönyörű valósult meg. Kérjük a Boldogságos Szűz Mária közbenjárását Egyházunkért és népünkért.”

Olasz nyelven mondott szentbeszédében Erdő Péter a Szűzanya segítségét méltatta, ami végigkísérte a magyar nemzet történetét, egészen napjainkig.

*

A főpásztor homíliáját teljes terjedelmében közreadjuk:

Ma tartjuk Magyarok Nagyasszonya ünnepét. Ezt a kápol-

nát negyven évvel ezelőtt az ő tiszteletére szentelte Szent II. János Pál pápa. Felejthetetlen gesztus volt, beteljesedett a magyarok régi óhaja. Ennek a kápolnának ezeréves a története, mely *Szent István*, első királyunk alapításából ered, aki zarándokházat akart létrehozni itt, a kereszténység központjában. A kápolna eredetileg a bazilika mostani sekrestyéje mellett állt, melyet lebontottak az új, barokk templomépület építésekor.

A magyar katolikusok tudatában voltak annak a ténynek, hogy Róma mindenki hazája, és éppen ezért arról áldomták, hogy legyen egy szent helyük a közös házban. Nyilvánvaló volt, hogy a magyar kápolnát a Szűzanya, a Magyarok Nagyasszonya tiszteletére kell szentelni. Időközben azonban adódott egy „kis” probléma. Az 1526-os mohácsi csata után Magyarország fokozatosan elvesztette a függetlenségét, még akkor is, ha a nép soha nem mondott le kulturális és önálló jogi létezéséről. Mégis, az ország középső része, amely nagyjából egybeesik a jelenlegi Magyarországgal, százötven éven keresztül ottomán uralom alatt állt, és ezalatt elvesztette lakosságának kétharmadát. A magyar katolikusok megőrizték a szívükben Szent István nagy gesztusát, aki a Szűzanyának ajánlotta az éppen csak megtért országot. Budai török alóli felszabadítását 1686-ban a Szűzanya közbenjárásának tulajdonították. Ennek a csodának a tudatában I. Lipót császár és magyar király, követni akarván Szent István példáját, 1693-ban ismét

felajánlotta Magyarországot a Szent Szűznek. Lipót király pénzén a Szűzanya képe látható, ezzel a felirattal: „Sancta Immaculata Virgo Maria, Mater Dei, Patrona Hungariae”, azaz: Szeplőtelen Szűz Mária, Isten Anyja, Magyarország Patrónája.

A mai evangéliumban Szűz Mária lényegi szerepéről halottunk: az Úr vele van, ő pedig kegyelemmel teljes. Isten kiválasztotta, mégpedig olyan módon, hogy mentes az eredeti bűntől, mert nagy tervet akart megvalósítani vele, az Üdvözítő Anyjává akarta tenni. Aki az Úrral van, az kegyelemmel teljes. A boldogság, a meghívás az ember életcélja, mely az istenközelségben valósul meg.

Ma egyesek azt mondják, hogy az Egyháznak, a plébániáknak és a katolikus csoportoknak boldog közösségeknek kell lenniük. Ez nem azt jelenti, hogy ezek a közösségek azért vannak, hogy jól érezzék magukat és jól szórakozzanak. Az Egyház célja nem az, hogy a tagjai jól érezzék ma-

gukat együtt ezen a földön, hanem a küldetése: Krisztus evangéliumának hirdetése. Ahogy *Szent VI. Pál* pápa írta: az Egyház az evangélium hirdetése által létezik. Az evangélium magja pedig az, hogy Krisztus feltámadt, és meg-

nyitotta az örök boldogság útját azoknak, akik megtérnek és hisznek benne.

Ennek az evangéliumnak a fényénél kell újragondolni, mit is jelent számunkra Mária népének lenni. Magyar kultúránkban jelen van a katolikus örökség.

Ez az örökség bizalmat jelent az isteni gondviselésben és a jövőben, s egyúttal nemzeti identitásunk megbecsülését és elfogadását is jelenti, ugyanakkor szívünk nyitottságát valamennyi nép felé.

Mindezt együtt kell elismerni és elmélyíteni, mert katolikus mivoltunk nem csupán kulturális tény, hanem egész életre szóló személyes elköteleződés. Ennek a kápolnának a megépítése és pápai megáldása negyven évvel ezelőtt megmutatta, hogy a ró-

mai egyház befogad minket, tisztel minket közösségként, és más népekkel egyesít a Krisztusban gyökerező hit révén. Itt, Rómában, de főként ebben a bazilikában vannak más, a Szűzanyának szentelt nemzeti kápolnák is. Ez szép jele annak, hogy a különféle népek katolikus hívei egy közösségként tekintenek a Szűzanyára mint saját Anyjukra. Ha pedig közös az Anyánk, akkor testvérek vagyunk.

Szűz Mária, mindnyájunk Anyja nem félt követni Szent Fiát a keresztúton a Kálváriáig. Kérjük közbenjárását, hogy bátran megvalljuk Krisztust mi is, mert ő az igazság, az ember Megváltója és a népek világossága. Ámen.

Forrás: Vatikáni Rádió
Fotó: Versler Sándor/
Pápai Magyar Intézet

Veni Sancte a Pápai Magyar Intézetben

Rózsafüzér Királynője ünnepén, október 7-én Erdő Péter bíboros, prímás megnyitotta Rómában a Pápai Magyar Intézet 2020/2021-es akadémiai évét.

A szentmisén együtt ünnepelt és koncelebrált Németh Norbert, az intézet rektora, valamint Varga Norbert, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye érseki titkára, irodaigazgató-helyettese, a Pápai Magyar Intézetet felügyelő Vigilancia Bizottság három tagja: Szentmártoni Mihály jezsuita szerzetes, Melo Lajos domonkos szerzetes, Harsányi Ottó ferences szerzetes, továbbá az intézet ösztöndíjas papjai és valamennyi munkatársa.

A karitázmunka a pecsét az evangélium hirdetésén

Átadták a Caritas Hungarica díjakat Budapesten

Az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye Karitásza Szervezete október 10-én délelőtt a budapest-józsefvárosi Szent József-plébániatemplomban ünnepi szentmise keretében átadta a Caritas Hungarica díjat három karitászonkéntesnek.

A szertartást Snell György esztergom-budapesti segédpüspök mutatta be, a koncelebránsok Écsy Gábor, a Katolikus Karitászs országos igazgatója és Michels Antal, a templom plébánosa voltak.

Homíliájában Snell György hangsúlyozta: Az ősegyházra kezdettől fogva jellemző volt a szeretetszolgálat, a karitázmunka. Egyrészt mellet-

elt az igehirdetés és a szeretet gyakorlása. Jézus mai követőinek is fontos gyakorolniuk a szeretetet. Ne legyünk közönyösek a nehéz helyzetbe került emberekkel szemben – figyelmeztetett Snell György.

Csorba Gábor diakónus, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye Szent Erzsébet Karitászs Központjának igazgatója mondott köszöntőt, melyben úgy fogalmazott: a mai ünnep elsősorban nem a kitüntetéséről szól, hanem arról, hogy mutassuk meg Krisztus Urunk szeretetét egyetemességét.

Ezután átadták a Caritas Hungarica díjakat. A három kitüntetett: Pálmainé Lakatos Enikő (budapest-rákospalvai Szent István Király Plébánia),

Saflánszky József János (budapest-szentistvánvárosi Szent István Király Plébánia), Szigetvári György József (budapest-kispesti Nagyboldogasszony Főplébánia). Életrajzukat Márton Andrea, a Szent Erzsébet Karitászs Központ szakmai irodavezetője ismertette.

A Katolikus Karitászs vezetősége 2012-ben alapította meg a Caritas Hungarica díjat azzal a céllal, hogy a karitászs önkénteseit biztosítsák róla: az Egyház nagyra értékeli a rászorulóknak végzett munkájukat. A kitüntetést azok az önkéntesek kapják, akik munkájuk révén példaeértékűen tették tanúságot Krisztus szeretetéről. A díjra minden évben egyházmegyénként legfeljebb három plébániai önkéntes karitászmunkatársat javasolhat a helyi karitászigazgató.

A szentmise keretében vehették át elismerő oklevelüket azok is, akik a járványügyi veszélyhelyzetben önkéntes szolgálatot végeztek, de július 31-én nem tudtak részt venni a Bosnyák téri templomban tartott háláadó szentmisén. Az ünnepi esemény szeretetvendégséggel ért véget.

*

A díjazottak egyike hetven-, másikuk hetvenhat éves, a harmadik pedig nyolcvannégy. Böven beletartoznak tehát a koronavírus-járvány szempontjából veszélyeztetett korosztályba. Ennek ellenére a pandémia kezdete óta folyamatosan végeznek önkéntes karitászmunkát.

Mindhárman készségesen nyilatkoztak lapunknak.

Szigetvári György elmondta, hogy a rendszerváltás évében, 1990-ben került a televízióhoz műszaki vezetőnek. Felesége, Rozi Hegedűs László plébános megbízásából hozta létre a karitászcsoportot a kispesti Nagyboldogasszony Főplébánián. György kezdettől fogva részt vesz a karitászmunkában. Szavaiból kiderült, hogy tevékenysége rendkívül sokrétű: ételt szállít, csomagokat, ruhát, élelmiszert, bútort visz a rászorulóknak. Műszaki segítséget nyújt a karitászs programjain, és a szervezet által támogatott embereknek is segít műszaki tudásával. Múltkori betegeket visz kórházba, vizsgálatokra, gyógykezelésre. Az élelmiszerbank jóvoltából hat éve minden vasárnap meleg ételt osztanak Kispesten. Szigetvári György fogadja az adományt, és ő szállítja a helyszínre a pékárut. Ritkán kerül olyan akadály elé, amit ne tudna leküzdeni. Kreativitásával mindig megtalálja a megoldást a felmerülő problémákra.

Szólt arról is, hogy a felesége korábban a Gottsegen György Országos Kardiológiai Intézet ápolási igazgatója volt, emellett végezte karitászs szolgálatát, és immár harminc éve dolgozik a rászorulóknak. Öt évvel ezelőtt elindította Kispesten a Katolikus Karitászs „Akarom” programját, amelynek elsődleges célja a nehéz anyagi helyzetben élő, gyer-

mekes családok anyagi, szociális és mentális segítése.

Pálmainé Lakatos Enikő 2007-től a karitászs önkéntese a rákosfalvai Szent István Király Plébánián, 2012-től a Rákospalota II. területi karitászs régióvezetője. Két gyermeke és négy unokája van. Elmondása szerint a barátnője hívta őt a karitászsba. 2007-ben a városmisszió keretében kapcsolódott be a szervezet munkájába. Fölkeresték Rákospalotán a nehéz sorsú embereket, segítettek nekik. Mivel azonban Enikő akkoriban vállalkozóként dolgozott, úgy érezte, nem férne bele az életébe, hogy a karitászcsoporthoz is csatlakozzon. Ám a barátnője biztatására végül igent mondott. Úgy fogalmazott, számára nincs lehetetlen, mindennek utánajár.

Saflánszky József 1991-től a budapesti Szent István-bazilika karitászcsoportjának tagja. Egy gyermeke van. Az akkori vezetővel, Berze Lászlóné Hajnival szinte ketten alakították ki a jelenleg is működő raktárhelyiséget a Hercegprímás utca 17. szám alatt. József a kapcsolatai, ismerősei segítségével rendezte be a helyiséget, és azóta is folyamatosan alakítja, szépíti. Felesége, Zsuzsa vezeti a karitászcsoportot. Mindketten a küldetésüknek tekintik a karitászsban végzett szolgálatukat, a karantén idején is segítették a rászorulókat.

Bodnár Dániel
Fotó: Merényi Zita

A BIBLIA ÜZENETE

Isten képmását hordozó
pénzdarab

Mt 22,15–21

A Jézus életét elbeszélő legismertebb munkájában *Szász-országi Ludolf* mester a középkorban ezt írta: „Az alattvalók a császárnak adóval tartoztak, mi Istennek hittel és igazságossággal tartozunk, mégpedig szívünkben, beszédünkben és tetteinkben egyaránt.” Ha a birodalom adópénzén a császár képmása volt – ezt egyébként Jézus is említi, amikor azt kérdezik tőle, szabad-e adót fizetni a császárnak (vö. Mt 22,17) –, a mi adópénzünkön, amivel a Mindenhatónak tartozunk, Isten képe látható. A mi pénzdarabunk a saját lelkünk, amely Isten arcanak világosságát tükrözi. Ahogyan a római alattvalók nem voltak mentesek az adók terhe alól, és a mai állampolgárok sem azok, ugyanúgy senki sem mentes az Istennek való engedelmesség kötelezettségétől.

Az ő képmását hordozó pénzdarab vagyok, amivel egyedül Istennek tartozom. Nem szabad elguruló, elpazarolt garassá válnom, hanem egészen Istennek kell adnom

magamat. Méltóság, hogy Isten képmását hordozhatom, és egyúttal feladat is, hogy életemmel Istenről tegyek tanúságot minden helyzetben.

A dénár megmutatja a császár hatalmát, azt, hogy övé a pénz. Alattvalói használják és visszaadják neki, tehát ne belső ellenkezéssel tegyék ezt. A császárt, a dénárt és a kérdezőket is beleértve ugyanakkor mindenki és minden Istené: tehát, ahogyan a császártól származó pénzzel a császárnak, úgy az Istentől nyert életünkkel és mindenünkkel Istennek tartozunk. Isteni vagyunk mindannyian, mi magunk sem vagyunk a saját életünk birtokosai.

Jézus válasza nem szakítja ketté a világot politikai és vallási szférára, ahol az egyikben a császár, a másikban az Isten az Úr. Felelete mindenben Isten hatalmára utal, arra a forrásra, amelyből az ember szabadságot nyerhet a helyes cselekvésre és döntésre. Jézus válasza nem csökkenti a világi előljárók, a vezető politikusok hatalmát, mert az ő feladatuk

az, hogy megőrizték a rendet a rájuk bízott területeken. De az emberi élet végső és örök dimenziója mindig az élő Isten.

„Az Úré a föld és mind, ami betölti, a földkerekség és mind, aki lakja” – mondja a zsoltáros (Zsolt 24,1). „Minden a tiétek, ti pedig Krisztuséi vagytok, Krisztus pedig az Istené” – mondja Pál apostol (1Kor 3,22–23). Az ember egész lényével Istennek tartozik.

Kijózanító Jézus intelme, ha megfordítjuk: Ne adjátok a császárnak, ami az Istené! A pénzén a császár képe van, az ember pedig Isten képét hordozza magán. A pénzérme nem tudja, hogy a császár képét viseli, ám mi tudhatjuk, hogy Isten képét hordozzuk a lelkünkben. Ha valaki Istenre bízta az életét, beleértve az anyagi biztonságát vagy éppen bizonytalanságát, az biztos, hogy megtalálja a helyes egyensúlyt ahhoz, hogy megadja az Istennek, ami az Istené, és a császárnak, ami a császáré.

Németh Norbert

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

Az igazi örömhír igenjei

A pünkösd utáni 20. vasárnap evangéliuma igazi örömhírt tár elénk: Jézus feltámasztja a naimi ifjút (Lk 7,11–16). Nem engedi, hogy a halálé, a reménytelenségé legyen az utolsó szó. Nem engedi, hogy az emberi szomorúság diadalmaskodjon az általa hirdetett evangélium öröme fölött. Elővételezetten már most bemutatja a hatalmát: ő Ura a halálnak is, amint majd fel fog támadni halottaiból. Látjuk tehát, hogy Jézus a legnagyobb szomorúságot is örömmé tudja változtatni. Szent Pál tanítása is hasonló ehhez: a mostani apostoli szakasz (Gal 1,11–19) gondolatait három nemre lehet felülni, s mint láthatjuk, mind a három nem igenné válik.

Pál apostol *először* arról szól, hogy az általa hirdetett evangélium „nem embertől való” (Gal 1,11). Valóban, az evangélium nem embertől származik, hiszen maga az Üdvözítőnk hirdette, aki – amint minden keresztvetésünkben is megvalljuk a két ujjunk behajlításával, hogy soha el ne feledjük – egyszerre Isten és ember. Akiben egy személyben egyesül az isteni és az emberi természet. S bár emberként hirdette az evangéliumot, isteni igazságokat tanított. Az is igaz, hogy Pál nem embertől vette a tanítást, hanem a kinyilatkoztatásból kapta. Ő nem járt együtt Jézussal három éven át, nem hallgatta a tanítását, nem látta az életét, nem volt részese a csodáinak. Ám a damaszkuszi úton őt is meghívta Jézus. Pál elfogadta a meghívást, és a kinyilatkoztatásból kapott tanítást adta tovább. Milyen jó, hogy mi ezt kaptuk meg, és kapjuk folyamatosan.

Az apostol *második* tanítása, hogy miután a feltámadott Üdvözítő a tanítványává tette,

többé már nem hallgatott „a testre és a vérre” (Gal 1,16). Teljesen szakított az addigi életmódjával. Odatette a kezét az eke szarvára, és többé nem akart hátrafordulni (Lk 9,62). Már nem az Ószövetség merev törvénytiszteletét tartotta elsődlegesen fontosnak, hanem a Jézus által hirdetett szeretet főparancsát. Nem üldözte többé a keresztényeket, hanem maga is vállalta a sorsukat, ráadásul oly mértékben, hogy maga is vértanú lett. Nem a test és a vér, vagyis nem a földi dolgok számítottak neki többé, hanem egyedül Isten országa. Milyen jó lenne, ha mi is a nyomába tudnánk lépni!

Pál apostol *harmadszor* azt mondja, hogy nem látta „az összes apostolt” (Gal 1,19). Persze mi már mosolygunk ezen, hiszen akkor nem volt mobiltelefon, hogy a kijelzőn láthatta volna, kivel beszél. Nem voltak olyan járművek sem, mint ma. Ő mégis fontosnak találta, hogy legalább a legfőbb apostolokkal találkozzon, és egyeztessen velük az evangéliumi tanítás helyességéről. Így ment el három év múltán Péterhez (Gal 1,18). Mi pedig örülhetünk, hogy hitünk szilárd alapokon nyugszik: az apostolok közös tanításán.

Az igazi örömhír igenjéről szól a szentírási tanítás. A naimi ifjú feltámasztásánál az élet igenjéről. Szent Pálnál pedig a nemmel megfogalmazott tanítások válnak igenné. Úgy, ahogyan később megírta: „Isten valamennyi ígérete igenné lett benne (Jézusban), és ezért hangzik föl általa ajkunkon az ámen Isten dicsőségére” (2Kor 1,20).

Ivancsó István

AZ EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUSRA KÉSZÜLVE

Az Eucharisztia ünneplése 99/1.

Téged az egész földkerekségen megvall a szent Egyház.

Míg a hatodik vers a teremtmények dicséretét gyűjtötte egy csokorba, addig a tizedik összefoglalja és kiteljesíti a hetedik versszaktól kezdődő teológiai gondolatot. Az apostolok, a próféták és a mártírok csoportjainak felsorolása közben nem veszíthetjük szem elől a *téged* névmást. A megdicsőültek serege dicséri az Urat, a szent Egyház végtelen fölségűnek vallja az Atyát, Isten igaz Egyszülöttjének a Fiút és Vigasztalónak a Szentlelket.

A tizedik vers ugyanakkor rávilágít arra is, hogy az Egyház szent és az egész világon elterjedt (katolikus). Egyházunk hitvallásainak mindegyike szentnek mondja az Egyházat, említsük bár a Kr. u. 160–170 környékén valahol Kis-Ázsiában keletkezett és a Mk 6,39 allegorikus magyarázatára építő formát; az ősi Dér Balyzeh-i, egyiptomi egyházi konstitúciót; a *Római Szent Hippolitosz* (170–235) *Traditio apostolica* című művében szereplő hitvallást; a milánói vagy a *Szent Ágoston* (354–430) által használt keresztelési hitvallásformulát.

Az Egyház tagjainak életéről így ír *Órigenész* (185–253): „Isten Krisztus által tanított egyházai azonban a szomszédos állami közösségekkel összehasonlítva olyanok, mint csillagok a mindenségben. Ki ne értene egyet azzal, hogy az Egyházból valók közül még a rosszabbak is, akik az összehasonlításban a jóktól elmaradnak, sokkal kiválóbbak az állami közösségek tagjainál?” (Kelszosz ellen III. 29.) Nyilvánvaló, hogy Órigenész szavai az Egyház tagjainak erkölcsi életvitelére vonatkoznak, akik – noha gyarlón és bukdácsolva –

mégis Krisztus tanításának megfelelően akarnak élni, cselekedni.

Az Egyház szentségének egy másik oldalát mutatja be Szent Ágoston. „Beszéltünk Istenről és az ő templomáról. Mert Isten temploma szent, mondja az Apostol, ti vagytok az. Az Egyház az, ami szent, ami egy Egyház, igaz Egyház, egyetemes Egyház, s amely küzd valamennyi eretnkség ellen.” (Beszéd a Hitvallásról a hitelölteknek 6,14.)

Hitvallásaink az Egyháznak abból az önértelmezéséből fejlődtek ki, mely szerint a gyülekezet Istentől választott közösség. Aki meghívta és egybegyűjtötte, aki jelen van benne, aki törvényeit és liturgiáját adja és vezeti, az maga az Úr. A héber *kahal*, illetve a görög *ekkleszia* ilyen értelemben üdvtörténeti, eszkatologikus jellegű liturgikus közösség, amely magában hordozza a teremtés üdvtörténeti értelmét. Tagjai zárandokként hordozzák ezt a misztériumot a beteljesedés felé. Krisztus ti tokzatos testének tagjaiként, liturgikus közösségként az Eucharisztia ünneplésében teszik nyilvánvalóvá az *ekklészia* létének misztériumát, vagyis azt, hogy egyszerre földi és mennyi (transzcendentális).

Éppen a már említett Hippolitosz az, aki az Egyházat egyrészt a Dániel próféta könyvében szereplő Zsuzsannához, férjét pedig Krisztushoz hasonlítja, másrészt a jegyeshez. Az egyik a pusztából érkezik (vö. Én 3,6), a másik a Napbaöltözött Asszony (vö. Jel 12,1). Hippolitosz értelmezésében az Egyház szentségének alapja a keresztség szellemi fürdőjében történő újjaszületés Krisztus Jézusban.

Sztankó Attila

A HÉT SZENTJE

Alcantarai Szent Péter

Október 19.

Miközben a lutheri és a kálvini reformáció tömegeket szakított el a katolikus hittől, és hatására sok szerzetes elhagyta a kolostorokat, Spanyolországban ellenkező irányú reform valósult meg. *Loyolai Szent Ignác* a jezsuita rend megalapításával, *Avilai Szent Teréz* és *Keresztes Szent János* a kármelita, *Alcantarai Szent Péter* pedig a ferences rend belső reformjával adott lendületet a Katolikus Egyháznak.

Péter 1513-ban a Salamancai Egyetemre ment tanulni. 1515-ben, amikor a humán tanulmányok végétével megkezdhetné volna jogi, orvosi vagy teológiai tanulmányait, úgy döntött, inkább ferences lesz az obszervánsoknál. Be is lépett egy salamancai kolostorba, ahol a következő évben fogadalmat tett. 1524-ben pappá szentelték, 1525-ben házfőnök lett.

Miután valaki arra kérte, tanítsa meg jól imádkozni, ilyen témájú kalauzt írt. Ez volt *Az elmélkedés aranykönyvecskéje*.

Egy társával Portugáliában, a tengerparti Arabidában re-

meteéletet kezdett. Teljes szegénységben, kemény szigorban élték imádságos, vezeklő életüket. Éjfélkor keltek, zsolozsmáztak, elmélkedtek és dolgoztak. Fekvőhelyük egy csupasz deszka volt, lábbelit nem viseltek, húst nem ettek, bort nem ittak. A kemény szigor ellenére egyre többen csatlakoztak hozzájuk.

1543-ban Pétert visszahívták a Szent Gábori Provinciába, hogy szigorú reformját náluk is honosítsa meg. A püspök támogatta, de a provinciális túlzónak tartotta szigorát. Péter ezért Rómába ment, hogy legfőbb hatóságától engedélyt kérjen. Az obszervánsok miniszter generálisa nem adott hozzájárulást, *III. Gyula* pápa (1550–1555) viszont jóváhagyta a reformot, Pétert magát pedig – hogy elejét vegye a rendfőnök akadékoskodásának – a másik ág, a konventuálisok főnöke alá rendelte. A következő pápa, *IV. Pál* (1555–1559) a jóváhagyást megtoldotta azzal, hogy Péter annyi kolostort alapíthat, amennyit csak akar. Hazatérése után hamarosan meg is alapította Pedroso kolostorát, majd egy egész sor reformkolostort. 1561-ben a reformkolostorokból új provinciát szervezhetett meg.

Imádság és szemlélődés közben gyakran látták őt misztikus elragadtatásban. Halála napjáig szigorú önmegtagadó életet folytatott.

L. K.

OKTÓBER 18., ÉVKÖZI 29. VASÁRNAP – MISSZIÓS VASÁRNAP (Szent Lukács evangélista, Jusztsusz) – Iz 45,1,4–6 (*Megfogtam Kúrosz jobbát, hogy színe előtt meghódolásra bírjam a nemzeteket.*) – 1Tessz 1,1–5b (*Megemléke-zünk hitetekről, szeretetetekről és reményetekről.*) – Mt 22,15–21 (*Adjátok meg a császárnak, ami a császáré, az Istennek pedig ami az Istené!*) – **Zsolozsma:** I. zsoltárhét – **Énekrend:** Ho 227 – ÉE 593, Ho 227 – ÉE 143, Ho 109 – ÉE 598, Ho 306 – ÉE 365.

OKTÓBER 19., HÉTFŐ – *De Brébeuf Szent János és Jogues Szent Izsák áldozópapok és társaik, vértanúk vagy Keresztes Szent Pál áldozópap emléknapija* (Nándor) – Ef 2,1–10 – Lk 12,13–21.

OKTÓBER 20., KEDD (Irén, Vendel, Vitális) – Ef 2,12–22 – Lk 12,35–38.

A hét liturgiája

A év

OKTÓBER 21., SZERDA (Boldog IV. Károly király, Orsolya, Zsolt, Solt, Celina) – Ef 3,2–12 – Lk 12,39–48.

OKTÓBER 22., CSÜTÖRTÖK – *Szent II. János Pál pápa emléknapija* (Előd, Kornélia, Korinna) – Ef 3,14–21 – Lk 12,49–53.

OKTÓBER 23., PÉNTEK – NEMZETI ÜNNEP – Kapisztrán Szent János áldozópap emléknapija (Gyöngyi) – Ef 4,1–6 – Lk 12,54–59.

OKTÓBER 24., SZOMBAT – *Claret Szent Antal Mária püspök emléknapija* (Salamon, Gilbert) – Ef 4,7–16 – Lk 13,1–9.

OKTÓBER 25., ÉVKÖZI 30. VASÁRNAP (Szent Mór püspök, Blanka, Krizanta) – Kiv 22,20–26 (*Ha az özvegyet és árvaát sanyargatjátok, fellobban ellenetek haragom.*) – 1Tessz 1,5c–10 (*Elfordultatok a bálványoktól, hogy az Istennek szolgáljatok, és várjátok a mennyből az ő Fiát.*) – Mt 22,34–40 (*Szeresd az Urat, a te Istenedet és felebarátodat, mint saját magadat.*) – **Zsolozsma:** II. zsoltárhét – **Énekrend:** Ho 230 – ÉE 591, Ho 230 – ÉE 153, Ho 144 – ÉE 540, Ho 191 – ÉE 219.

Mindszenty József érseki székfoglalója

Kettős könyvbemutatót tartottak Esztergomban

**XII. Piusz pápa 1945. augusztus 16-án kérte föl Mindszenty József akkori veszprémi püspököt esztergomi érseknek, és ő néhány napi vívódás után igent mondott. A kinevezés hírére szeptember 14-én tették közzé, a Szent-
atya a pápai bullát október 2-án látta el kézjeggyel. Mindszenty érseki székfoglalója október 7-én volt az esztergomi bazilikában.**

Erre emlékezve október 4-én kettős könyvbemutatót tartottak az esztergomi Szent Adalbert Központ Szent István konferenciatermében. A Magyarországi Mindszenty Alapítvány gondozásában megjelent egyik kötet címe: *Venerabilis*, a másiké: *#Mindszenty – Interaktív blogkönyv fiataloknak*. A köteteket Kovács Gergely okleveles posztulátor, a Magyarországi Mindszenty Alapítvány képviselője és Török Csaba, az esztergom-vári Nagyboldogasszony és Szent Adalbert-főszékesegyház plébániai kormányzója mutatta be.

A megjelenteket Török Csaba köszöntötte, hangsúlyozva: Esztergom, a bazilika, a főegyházmegye történetének, valamint hazánk történelmének egy nagyon jelentős fejezete kezdődött el Mindszenty József érseki szolgálatával. Legyen ez a délután alkalom arra, hogy tisztelgünk munkássága, személye előtt, hiszen már az Anyaszentegyház is a *tiszteletreméltók* – a *venerabilisek* – sorában tudja őt, mióta Ferenc pápa jóváhagyásával elfogadták a dekrétumot, amely kijelenti: az erényeket hősies fokon gyakorolta.

A rendezvény archív felvételek vetítésével kezdődött. Részleteket láthattunk Mindszenty József hetvenöt évvel ezelőtti érseki beiktatásáról, a bazilikában bemutatott első főpásztori szentmiséjéről és az 1947. augusztus 20-ai Szent Jobb-körmenetről.

A *#Mindszenty – Interaktív blogkönyv fiataloknak* című kö-

tetet az egyik szerkesztő, Kovács Gergely mutatta be, játékos formában. (A másik szerkesztő Kovács Attila Zoltán volt, míg a szakmai lektor Balogh Margit, az MTA doktora.) Több kérdést is feltett, és a helyes választ adók ajándékokat kaptak. Az egyik kérdés így hangzott: Mi volt fontos Mindszenty Józsefnek, a királyság vagy a köztársaság? Az utóbbira csupán egyetlen személy szavazott. Kovács Gergely kifejtette: a királypárti szavazókat megértjük, hiszen Mindszenty atyáról tudott, hogy legitimista volt, királypárti. Ez természetes, hiszen 1892-ben, az Osztrák-Magyar Monarchiában született, Csehimindszenten szocializálódott. Ám Kovács Gergely is arra szavazott volna, hogy Mindszenty atya köztársaságpárti volt. Ugyanis amikor tétje és realitása volt a királypártiságnak, akkor még egy legitimista pártszervezésben is részt vett, más időkben azonban nem foglalkozott ezzel, hanem a lelkipásztori és a főpásztori szolgálatával, az emberek segítségével törődött. Az esztergomi érseki székhöz az ő számára a vértanúság vállalását jelentette.

A játékos könyvbemutatóból az is kiderült, hogy Mindszenty József 1974 februárjáig volt hivatalban esztergomi érsekként. Kovács Gergely felidézt egy történetet is, amit *Mészáros István* professzor, a bíboros, hercegprímás életének és munkásságának egyik legszakavatottabb ismerője

mesélt el: 1945 és 1948 között, amikor a kispapoknak nehéz vizsgájuk volt, levizsgáztatta őket, és mindig ötöst adott nekik, a professzorok nagy megörökönyödésére. Kovács Gergely gyönyörűnek nevezte, hogy az idő múlásával a hercegprímás szigorúsága enyhült, a szeretete viszont kibontakozott, és ezzel párhuzamosan egyre inkább megtalálta a hangot nemcsak a fiatalokkal, hanem a gyerekekkel is, és minden közösséggel.

Török Csaba professzor a *Venerabilis (Tiszteletreméltó)* című kötetet mutatta be. Olyan embereket ruház fel az Egyház a *tiszteletreméltó* titulussal, akiknek az életét már megvizsgálta az illetékes vatikáni hatóság, és elismerte, hogy hősies fokon gyakorolták az erényeket, ám ügyük még nem jutott el odáig, hogy a közbenjárásuknak tulajdonítható csoda után megtörténjen a boldoggá avatásuk. Az esztergomi bazilika plébániai kormányzója hangsúlyozta: Mindszenty József készen állt életének feláldozására, meghozta a személyes döntést a vértanúság vállalására. Istenen, a történelem Urán múlt, hogy ezt az áldozatot nem kérte tőle.

Török Csaba elmondta, hogy a kötet első részét az a határozat teszi ki, amelyet a Szentek Ügyeinek Kongregációja hozott Isten Szolgája Mindszenty József boldoggá és szenttéavatási ügyében. A tekintést nyerhetünk belőle a teljes életrajzról, az eljárás eddigi lépcsőfokairól. Török Csaba egy fontos bekezdést is idézett a dokumentum végéről: „Teljes odaadása Krisztus iránt, az ő igazsága és igazságosságának érvényesülése iránt, a bizalommal teli ráhatározása az isteni gondvise-

lésre, élő és állhatatos reménye, népe iránti szeretete, rendíthetetlen és szenvedélyes lelkipásztori tevékenysége, buzgóssága az egyetértésért és

1946 februárjában harmincegy másik főpásztorral együtt bíborossá kreálta Mindszenty Józsefet, ezt mondta neki: „A harmincket-

bemutatott emlékmisére mon-
dott el. Ebben idézi a cseh-szlovákiai Korec bíborost, üldözött jezsuita papot, aki a rendszerváltozás után lett

a békéért, okossága és ereje, a világi dolgok iránti megvetése és végül az evangéliumi eszményekre való folytonos törekvése – mindezek a vonások megrajzolják Mindszenty bíboros lelki portréját. Erénygyakorlásával ékesítette a bíbort. Egész életét a Krisztusba és az ő Egyházába vetett hitének szentelte.” Az előadó hozzátette: ez Róma szava Mindszenty József bíboros életének, hitvalló áldozatának vizsgálata után.

A kötet második, nagyobbik részét olyan tanúbizonyságok alkotják, amelyek bepillantást engednek abba, hogy a pápák – XI. Piusztól kezdve II. János Pálig – hogyan kapcsolódtak a személyéhez, miként vélekedtek róla. Török Csaba emlékeztetett rá, hogy amikor XII. Piusz

tő közül te leszel az első, akinek vállalnia kell a bíborszínnel jelzett vértanúságot!” Török professzor felidézte: *Pasqualina* nővér 1918-tól kezdve egészen 1958-ig házvezetőnője és titkárnője volt *Eugenio Pacellinek*, aki XII. Piuszként lett Krisztus helytartója. Emlékirataiban olvasható, hogy megkérdezte a pápát, miért mondta ezt Mindszentynek. A pápa válaszából kiderült, nem tudatos elhatározás volt részéről, hanem prófétai sugallat. Azt mondta, amit a Szentlélek sugallt neki.

Olvasható a kötetben *José Saraiva Martins* bíboros homíliája is, amit a 2012. május 4-én, a magyar főpásztor halálának 37. és születésének 125. évfordulóján a Santo Stefano Rotondóban, Mindszenty József római címtemplomában

püspök, majd bíboros a szlovák egyházban. Ő írta egy helyütt: „Ha ma az európai volt kommunista országokban már nem létezik többé az evangéliummal meglehetősen szemben álló rezsim, azt éppen a Mindszenty bíboroshoz hasonló tanúságtevők és vértanúk hősies ellenállásának köszönhetjük.”

A könyvbemutató után a jelenlévők koszorút helyeztek el és mécses gyújtottak Tiszteletreméltó Mindszenty József bíboros sírjánál, a primási sírboltban. Ezután Török Csaba hálaadó szentmisét mutatott be a bazilikában Mindszenty bíboros székfoglalásának 75. évfordulója alkalmából és boldoggá avatásáért.

Bodnár Dániel
Fotó: Lambert Attila

Alászállás és fölemelkedés

Kiállítás tekinti át Boldog IV. Károly madeirai éveit Győrben

Boldog IV. Károly és családja Madeirán töltött éveit bemutató fotókiállítás nyílt október 5-én Győrben, a Triangulum Galériában. Az utolsó magyar uralkodó és szerettei életének pillanatait Manuel de Olim Perestrello portugál fényképész örökölte meg.

A fotók egy-egy pillanattfelvételen rögzítve mutatják be a király életének végét: a száműzetés fájdalmát, a haza elvesztését, a megaláztatást, az elárulást, a betegséget, majd a halálát az égi haza megtalálását.

Veres András megyéspüspök a megnyitóbeszédében úgy fogalmazott: a kiállítás egy uralkodói életmű

összefoglalása. A püspök hangsúlyozta, hogy Boldog IV. Károly példaként állhat előttünk az életszentségre törekvésben.

Száműzetésének hónapjai alatt a legnagyobb kedvességet és nagylelkűséget mutatta a Madeirán élők iránt, akik tisztelték őt, és nagy számban voltak jelen a temetésén – mondta el a megnyitón *Jorge Roza de Oliveira*, Portugália magyarországi nagykövete. Beszédében felidézte a funchali püspök szavait, melyeket

nem sokkal az uralkodó halála után mondott: „Senki sem járult hozzá a hit táplálásához egyházmegyémbe olyannyira, mint a császár, egész betegségében, szenvedésében és halálában.” Boldog IV. Károly sírját azóta is a világ legszebbnek tartott madeirai virágai díszítik. A tiszteletére emelt szobrot sokan fölkeresik, minden évben tisztelgnek előtte Magyarországról érkező látogatók is.

A kiállítást *Reisner Ferenc* általános püspöki helynök, a Brenner János Hittudományi Főiskola és Papnevelő Intézet rektora nyitotta meg. Beszédében hangsúlyozta, hogy a király tiszta, igaz ember volt, és egész életében hű maradt az Oltáriszentséghez.

A kiállítás megnyitón jelen volt *Habsburg György* főherceg, IV. Károly unokája is, aki elmondta, a száműzetés nehézségei ellenére a családtagok Madeirán tudtak igazán együtt lenni. A szigeten töltött időszak az egész család lelki épülését szolgálta.

A Győri Egyházmegyei Kincstár és Könyvtár épületében, a Triangulum Galériában látható tárlat a királyi család életének 1921–1922 közötti időszakát mutatja be, de a IV. Károly halála utáni évekből is felvillant néhány momentumot, egyebek mellett

Zita királyné és *Habsburg Ottó* 1968-as funchali látogatásának képeit.

A kiállítás címe: *Fiat voluntas tua – Legyen meg a te akaratom*. Ezeket a szavakat mondta IV. Károly mindössze

harmincnégy évesen, a halála előtt Madeira szigetén. Az utolsó Habsburg-házi uralkodó spanyolnáthában hunyt el, távol a szülőföldjétől, száműzetésben, rossz életkörülmények között.

A király a szenvedését az I. világháború utáni zavaros, feszült időszakban felajánlotta a békéért és

azért, hogy nemzetei egymásra találjanak. Élete végső szakaszában még inkább vágyott az Oltáriszentség jelenlétében élni. Házassága Zita hercegnővel példaértékű volt. Mély szerelmét a következőképpen fejezte ki feleségének: „Végtelenül szeretlek téged, találkozzunk Jézus Legszentebb Szívén!”

II. János Pál pápa 2004-ben avatta boldoggá. IV. Károly ereklyéje fölke-

rült a missziós keresztre, amely a jövő évre halasztott budapesti Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus (NEK) jelképe. A tárlat november 15-éig tekinthető meg.

Forrás: NEK, Győri Egyházmegye
Fotó: Ambrus Marcsi

Rózsafüzér Királynője-búcsú Jászberényben

Jászberény, a Zagyva-parti kisváros katolikus közössége immár egy évszázada minden év októberének első hétvégéjén megünnepli a Rózsafüzér Királynője-búcsút. Október 4-én a ferences templomban Snell György, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye segédpüspöke mutatta be a szentmisét.

Homíliájában Snell György a Rózsafüzér Királynőjét, a Boldogságos Szűz Máriát méltatta. Beszédében következőket mondta:

Mária volt, aki a Szentlélek erejétől fogant. Mindvégig tudta, hogy az a Gyermeke az Isten Fia, de folyamatosan elmélkedett, mert jobban érteni akarta, hogy ki ő, akinek a gondozását az angyal rábízta. Fia által Isten közel jött az emberekhez, emberré lett, hogy bennünket az életre vezessen. Akit Mária a világra szült, az az Isten Fia. Mária előtt folyamatosan tárult fel Isten titka: ahogy a Gyermeke fejlődött, úgy fejlődött Mária is a hitében. Jézus halála, feltámadása és mennybemenetele után mindenki körülötte akart ösz-

szegülni, hogy tanítsa őket imádkozni.

Amikor a rózsafüzért imádkozzuk, mi is együtt imádkozunk Máriával, Isten anyjával. Ez az Isten útja és az ember útja egyszerre. Máriával Jézusra összpontosítunk. Erőtlenek leszünk, utat tévesztünk, ha nem imádkozunk vele. Köszönjük meg Máriának, hogy gondos Anyaként nem szűnik

meg értünk imádkozni. Legyen ő a mindennapi életünk erőforrása. Mindennap imádkozzuk el a rózsafüzért. Le-

gyen ez életünk, napjaink meghatározó része – fogalmazott a segédpüspök.

Az ünnepi szentmise után tartották a hagyományos körmenetet. A hívek ezután visszatértek a templomba. Elhangzott a szentségi áldás, és a himnuszokkal zárult az ünnepi szertartás.

Forrás és fotó: Kelemen Csilla

PÉCSI EGYHÁZMEGYE

Baba-mama klub indul

A Pécsi Egyházmegyében október 9-én baba-mama klub indult, amelyre szeretettel hívják az édesanyákat és gyermekeiket a családpassztoráció munkatársai.

A Magtár Látogatóközpont (7621 Pécs, Dóm tér 6.) földszinti előadótermében heti egy alkalommal tartott klubfoglalkozások a Pécsi Egyházmegye támogatásával valósulnak meg. A közösségi összejöveteleken nagy gondot fordítanak az aktuális egészségügyi előírások betartására. A járványhelyzetre való tekintettel a létszám korlátozott, ezért minden érdeklődőt arra kérnek, hogy részvételi szándékát előre jelezze a foglalkozás vezetőjénél, Kapitányné Légrádi Éva családpassztorációs munkatárs-

nál, a kapitanynee@pecs.egyhazmegye.hu e-mail-címen.

A helyszín akadálymentesítve van, így könnyen megközelíthető babakocsival, és autóval is meg lehet állni a közelben.

A foglalkozások első felében a gyerekek szabad játékban vehetnek részt, az édesanyák pedig közösen elmélyülhetnek egy-egy adott témában, beszélgethetnek egymással, lelkileg töltözhetnek. A találkozó második felében a gyermekekkel közös éneklést, mondókázást, mozgásos játékokat tartanak. A klub témái között az idei év aktualitására, a teremtésvédelemre szeretnének hangsúlyt helyezni a szervezők.

Forrás és fotó: Pécsi Egyházmegye

Európai Parlament Nagykövet Iskolája

A nyíregyházi görögkatolikus gimnáziumé az elismerés

Egy év felkészülés után szeptember 17-én a nyíregyházi Szent Miklós Görögkatolikus Gimnázium és Kollégium megtartotta európai uniós tematikus napját. A rendezvényt értékelő szakmai zsűri döntése alapján az iskola megkapta az Európai Parlament Nagykövet Iskolája kitüntető címet.

Az elmúlt tanévben az intézmény egyike volt annak a tíz magyarországi közép fokú intézménynek, amelyik csatlakozhatott az Európai Parla-

ment Nagykövet Iskolája programhoz.

A felkészülési év Hepp Szabolcs intézményvezető-helyettes irányításával zajlott. A té-

ma iránt érdeklődő diákokból először kiválasztották a junior nagyköveteiket, majd az iskola folyosóján kialakítottak egy európai uniós információs pontot. A minősítés elnyeréséhez Európa-napot szerveztek, amelyet az Európai Parlament Magyarországi Kapcsolattartó Irodájának munkatársai értékelték. A nap programjában szerepelt egy saját készítésű európai uniós zászló bemutatása, előadások, vetélkedők és egy 2020 méteres futóverseny is.

Az érdekes és izgalmas nap végén a Szent Miklós Görögkatolikus Gimnázium és Kollégium elnyerte az Európai Parlament Nagykövet Iskolája kitüntető címet.

Forrás és fotó: Szent Miklós Görögkatolikus Gimnázium és Kollégium

Isten mindig jövőt épít

Megemlékezés a vörösiszap-katasztrófa tizedik évfordulóján Devecserben

Udvardy György veszprémi érsek koncelebrált szentmisét mutatott be október 4-én Devecserben, a vörösiszap-katasztrófa tizedik évfordulóján. A liturgia után került sor a Katolikus Karitásztól odaítélt Caritas Hungarica díjak átadására.

Napos idő, de nagy szél várta vasárnap délután Devecserben azokat, akik a katasztrófa tizedik évfordulóján a városba érkeztek. Mintha az itt élők minden nehéz percét, fájdalmát el akarná fűjni a Teremtő. Bár a korábbi utcák helyén, az emlékparkban már békés látvány fogadja a településre érkezőket, a helyiek még mindig nem tudták feldolgozni az áradás következményeit.

A Katolikus Karitásztól munkatársai az elsők között, már a katasztrófa másnapjának regge-

Homíliájában az érsek arra hívta fel a figyelmet, hogy a devecseri katasztrófa idején sokan akkor is maradtak és továbbra is segítettek, amikor már nem volt hírértéke az önkéntes munkájuknak. A katasztrófa után biztosan sokan kérdezték: Hol van az Isten? Kérdéseinkre nem mindig kapunk választ, megnyugtatót. Sokszor csak mellettünk van Isten a bajban, a szenvedésben, akkor is, ha értelmetlennek látjuk az életet. Megerősít bennünket az- zal, hogy mellettünk van.

Az érsek hangsúlyozta: „Legyünk Isten segítő karjai egymás számára! Nemcsak a bajt kell tudnunk kezelni és a veszélyt orvosolni, hanem a jövőt építeni is. Isten átlát, segítséget nyújt és mindig jövőt épít!”

Beszédében a főpásztor a felelősségvállalás szükségességére hívta fel a figyelmet. Felidézte XVI. Benedek Caritas in veritate, valamint Ferenc

lén a helyszínen voltak. Vadász Bálint, aki közel másfél évig élt Devecserben a helyreállítás koordinátoraként, elevenen emlékszik az első napok, hetek megfeszített munkájára. „Legalább három héten keresztül szinte folyamatosan dolgoztunk. Volt, hogy éjjel 11-kor végeztünk, és hajnali 3-kor már keltünk, mert érkezett egy külföldi segélyszállítmány, és le kellett pakolni. Legalább két komoly bakancsom volt, amit az első hónapokban ki kellett dobnom. Eleinte még nem nagyon tudtuk, hogy milyen anyaggal állunk szemben. Kaptunk például jelentős mennyiségű hypót, de a lúgos hatású anyag közömbösítésére nem volt jó. Azután kiderült, hogy például a gipsz hatékonyan összeszedi a vörösiszapot, azt hiszem, több tonnányit használtunk el belőle.” „És rengeteg ecetet is” – teszi hozzá Gergő, aki szintén több hónapon át dolgozott a mentésben és a helyreállításban a karitásztól önkéntesként. Ma is a devecseri napok, a megfeszített munka jut eszébe, ha ecet szagát érzi.

Vadász Bálint szerint nagyjából három hónap kellett ahhoz, hogy a felpörgött fordulat-számú mentésről áttérjenek a normálisnak mondható munkavégzésre. Koordinálásával az állam által épített házakat sikerült bebútorozni és garázst vagy melléképületet építeni melléjük.

Zagyva Richárd, a Veszprémi Főegyházmegyei Karitásztól akkori igazgatója, ma a Katolikus Karitásztól országos igazgatóhelyettese kapcsolódik be a beszélgetésükbe. Ő is megerősíti, hogy ebben a helyzetben kérdés nélkül jöttek segíteni az önkéntesek, akiket különbuszokkal szállítottak a helyszínre, és napokig voltak társaik a mentésben. Az első hetekben több százan érkeztek az ország minden területéről. 2010 tavaszán a felsőzsolcai árvíz után ötszáz házat épített újjá a karitásztól. Az ott élők, amikor meghallották, mi történt a devecseriekkel, maguk jelentkeztek Árva Ferenc atyánál, az Egri Főegyházmegyei Karitásztól igazgatójánál, hogy szeretnének visszaadni valamit abból a segítségből, amit a karitásztól kaptak.

A katasztrófa tizedik évfordulóján bemutatták szentmisét Udvardy György veszprémi érsek koncelebrálta, Nagy Nándor Richárd helyi plébánossal, Écsy Gáborral, a Katolikus Karitásztól országos igazgatójával, Szijártó Lászlóval, a Veszprémi Főegyházmegyei Karitásztól igazgatójával, Tál Zoltán keszthelyi plébánossal és Lőrincz Pállal, a Pannonhalma Egyházmegyei Karitásztól igazgatójával közösen. A szentmisén a helyi hívek mellett részt vettek a Veszprémi Főegyházmegyei Karitásztól önkéntesei.

pápa Laudato si' kezdetű enciklikáját, majd Ferenc pápa október 4-én kelt, Fratelli tutti kezdetű, legújabb enciklikájával kapcsolatban megjegyezte: a nehézségekben is együvé tartozunk, mert életünk az irgalmas szamaritanus történetnek dinamikája szerint is értelmezhető: hol megbéztünk, hol segítők vagyunk.

A szentmise után adták át a Katolikus Karitásztól odaítélt Caritas Hungarica díjakat. A Veszprémi Főegyházmegyei Karitásztól ezzel is szerette volna hangsúlyozni, hogy az önkéntesek munkája a devecseri mentés során és napjainkban is kiemelt jelentőségű. A Caritas Hungarica díjat a Veszprémi Főegyházmegyében Körmendi Hedvig, Lehel Józsefné és Marczona Péter vehették át az idén. Az elismeréseket Udvardy György veszprémi érsek, Écsy Gábor, a Katolikus Karitásztól országos igazgatója és Szijártó László, a Veszprémi Főegyházmegyei Karitásztól igazgatója adta át.

A Katolikus Karitásztól vezetősége 2012-ben alapította meg a Caritas Hungarica díjat, azzal a céllal, hogy a karitásztól önkéntesei számára kifejezze: az Egyház nagyra értékeli a rászorulóknak nyújtott munkájukat.

A megemlékezés fáklyás felvonulással folytatódott. Az emlékparkban ökumenikus imádság keretében hálát adtak a segítők munkájáért, felajánlásaiért és imádkoztak az elhunytakért. Écsy Gábor atya itt tartott beszédet, melyben a következőket mondta: A szentmisén azokért imádkoztunk, akik részt vettek ebben az összefogásban. A mintegy ezer önkéntesért, akik a karitásztól hívására jöttek Devecserbe, hogy fizikai munkájukkal segítsenek a bajban. Imádkoztunk azokért is, akik jelentős összegeket adományoztak a károsultak megsegítésére. És azokért az adakozóknak, akik a világ különböző részeiről küldték el felajánlásukat. Nekik köszönhetően a Katolikus Karitásztól nagyon jelentős összeggel tudott hozzájárulni ahhoz, hogy az élet újraindulhasson itt, Devecserben. Hálával gondoltunk azokra is, akik tárgyi adományokat juttattak el a karitásztól keresztül a sok bajbajutotthoz. És Isten irgalmas szeretetéből ajánlottuk azokat a testvéreinket, akik a vörösiszap-katasztrófa áldozataul estek.

Az ünnepi megemlékezés végére elcsendesült a szél. A fáklyák lángjai megvilágították az emlékpark közelébe épített játszóteret, ami méltó bizonyítéka annak, hogy az élet Devecserben 2010. október 4-én megállt, de az összefogásnak köszönhetően mégiscsak megy tovább.

Forrás: Besze Erika/Katolikus Karitásztól Fotó: Dauner Bálint

Assisiben október 10-én boldoggá avatták Carlo Acutist, a szent életű olasz fiút, aki tizenöt éves korában, 2006-ban leukémiában halt meg, és élet-szentségének híre mára elterjedt az egész világon. A boldoggáavatási szentmisén Agostino Vallini bíboros azt hangsúlyozta, hogy Carlo „hétköznapi fiatal” volt, és éppen ez a tulajdonsága tette különlegessé Isten szemében.

Mintegy háromezer ember érkezett az umbriai kisvárosba, Assisibe, de a járvány miatt a legtöbben a tereken, kivetítőkön követték a szertartást, amely a Szent Ferenc-bazilikában, a felső templomban zajlott. Az esemény rengeteg érdeklődőt vonzott, még ha a pandémia miatt személyesen nem is tudtak eljönni: a televíziós csatornák a világ minden táján egyenes adásban közvetítették a liturgiát. Nem véletlen, hogy Assisiben tartották a szertartást: Carlo ott töltötte a nyarakat, és Szent Ferenc nagy tisztelője volt, követendő példát látott benne.

Ritka és megható, hogy egy kanoizációs szertartáson jelen vannak a boldoggá avatandó szülei és testvérei is. A szülők, *Andrea* és *Antonia* ott ültek az első sorban, mellettük 2010-ben született ikergyermekük, *Michelle* és *Francesca*. A boldoggá avatás kihirdetése után ők vitték az oltárra Carlo szívereklyéjét.

„Felmerül bennünk a kérdés: mi volt a különleges ebben az alig tizenöt éves fiúban? Egyszerű, hétköznapi, spontán, rokonszenves fiú volt: elég ránézni a fényképére. Szerette a természetet és az állatokat, focizott, sok barátja volt a kortársai között, vonzották a közösségi média modern eszközei, rajongott az informatikáért. Gyermekkora óta érezte – tanúskodnak erről a családtagjai –, hogy szüksége van a hitre, és tekintetét Jézusra szegezte. Az Eucharisztia iránti szeretete megalapozta az Istenel való élő kapcsolatát, és megtartotta őt ebben a kapcsolatban. Mindennap járt szentmisére, és hosszan elidőzött az Oltáriszentség előtt. Meg volt győződve róla, hogy az Úrból

kell energiát merítenünk ahhoz, hogy szeressük az embereket és jól tegyünk velük” – hangsúlyozta homíliájában Vallini bíboros.

„Az Eucharisztia az országunk” – ez volt az egyik kedves mondása. Jézus adott neki erőt, ő volt a célja mindennek, amit tett. Égett benne a vágy, hogy minél több embert Jézushoz vonzzon, az evangélium hirdetője legyen, mindenképp előtt az életpéldájával. Hitbeli tapasztalata arra ösztönözte, hogy kitartóan evangelizáljon mindenütt, ahol járt, megérintve azok szívét, akikkel találkozott, és felébresztve bennük a vágyat, hogy változtassanak az életükön, és közeledjenek Istenhez. „Szükségét érezte, hogy segítsen az embereknek fölfedezni, Isten közel van hozzánk, jó vele lenni, élvezni a barátságát és a kegyelmét. Mindenféle eszközt felhasznált ahhoz, hogy átadja ezt a lelkiületet, a közösségi média modern eszközeit is, amelyekkel remekül tudott bánni. Az internetet Isten ajándékának tartotta, fontos eszköznek az emberekkel való találkozáshoz és a keresztyén értékek továbbadásához. Ez a gondolkodásmódja mondatta vele, hogy a világháló nemcsak a menekülés eszköze, hanem a párbeszéd, a megismerés, a megosztás, a kölcsönös tisztelet helye is, amelyet felelősségteljesen kell használnunk, anél-

Egy mai fiatal, az evangéliumi élet példája

Boldoggá avatták Carlo Acutist

ve arról, hogy ha meg akarunk maradni Isten szeretetében, meg kellelnünk az evangéliumot, akkor is, ha így az árral szemben haladunk.” Istenre bízta magát a be-tegségében is.

Agostino Vallini hangsúlyozta, hogy Carlo Acutis odafigyelt másokra, „különösen a szegényekre, az egyedül élő, elhagyatott idősekre, a hajléktalanokra, a fogyaté-kossággal élőkre és azokra, akiket a társadalom kirekesztett vagy el-rejtett. Segítette osztály-társait, főképpen azokat, akik nehezebb helyzetben éltek. Ragyogó élete volt, teljesen másoknak odaadott élet, amely olyan, mint az eucharisztikus kenyér.”

Megmutatta, hogy az életszentség mindenki számára elérhető. Különösen a fiatalok számára példa ő, hogy „ne múltó sikerekben keressék a boldogságot, hanem azokban az örök értékekben, amelyeket Jézus mutat az evangéliumban, vagyis: Istent tenni az első helyre az élet kis és nagy dolgaiban, és szolgálni a testvéreket, különösen a legutolsókat”.

Boldoggá avatása – zárta beszédét Vallini bíboros – „örömhír, erős üzenet: ezt a fiatait, korunk gyermekét, aki olyan volt, mint sokan mások, meghódította Krisztus, és jelzőfény-nyé vált azok számára, akik meg akarják ismerni, és követni akarják a példáját. Tanúskodott arról, hogy a

hit nem távolít el az élettől, hanem még mélyebben megmerít benne, megmutatja nekünk az evangéliumi öröm megélésének útját. Rajtunk áll, hogy járunk-e ezen az úton, követve Boldog Carlo ezen tapasztalatát, hogy az életünk fénytől és remény-től ragyogó lehessen.”

Domenico Sorrentino, Assisi-Nocera Umbra-Gualdo Tadino püspöke a szertartás végén kihirdette, hogy Carlo Acutis emlékére étkezdet nyitnak a szegények számára, valamint a harmadik világban minden évben támogatnak egy-egy projektet, amelynek keretében segítséget nyújtanak a szolidáris gazdaság feltételeinek megteremtéséhez.

A boldoggáavatási szertartás előtt és után a Santa Maria degli Angeli bazilika előtti téren egymást követték a tanúságtételek és a Carlo Acutisnak szentelt énekek.

Lengyelországban a lengyel ifjúság védőszentjévé akarják nyilvánítani Carlót – mondta el *Carlos Acácio Gonçalves Ferreira* kapucinus testvér, aki a Szent Ferenc ruháinak levetéséről (Spogliazione) nevezett Szűz Mária-templom rektora. Acutis földi maradványai előtt itt hódolnak a zarándokok. „Vonzza őket, úgy érzik, hogy itt van velük, érzik ennek a fiúnak a közelségét a próbatételek idején, lelki és fizikai síkon is. Nehá-nyan azt mesélték nekem, hogy az ő közelségében végtelen béke tölti el őket, és megnő bennük a remény” – tette hozzá a szerzetes.

Alessandro Brustenghi ferences testvér, aki énekelt a szertartáson, hangsúlyozta: „Egy olyan jelenlét, egy olyan ragyogás, mint az övé, nem maradhat észrevétlen: Szent Ferenchez hasonlóan szerelmese volt az Eucharisziának. Ahogyan napról napra hagyja, hogy felfedezzük, olyannak mutatkozik előttünk, mint egy barátunk.”

Carlo Acutis földi maradványai előtt október 17-éig lehet hódolni Assisiben. Október 12-én, hétfőn Domenico Sorrentino püspök szentmisét mutat be az új boldog első emlék-napján, amely mennyei születésnap-jára esik.

Forrás és fotó: Avvenire
Fordította: Thullner Zsuzsanna

Kerítésfestés, kertrendezés a 72 óra keretében

Önkéntes munka „kompromisszum nélkül”

Több mint ötezren vettek részt október 8. és 11. között a három történelmi egyház által immár tizenharmadik alkalommal meghirdetett, 72 óra kompromisszum nélkül elnevezésű országos ifjúsági segítő akcióban. A programba a budapesti Baross Gábor-telepi 1106. számú Szent Bernát cserkészcsapat három őrs is bekapcsolódott. Önkéntes szolgálatuknak köszönhetően október 10-én új szintet kapott a Szent Bernát Idősek Otthona kerítése, és a szorgos kezek rendet raktak a Jézus Szíve Plébánia kertjében is.

„Mi az, hogy szívesen! Csak azt mondd meg, miért ne csinálnám szívesen? Azt hiszed, mindennap meszelhetek kerítést? Ez persze mindjárt más színben tüntette fel a dolgot...” Tom Sawyerhez illő élményben volt részük a három cserkészőrs tagjainak, akik a plébániájukhoz tartozó idősothton kerítésének festésére és az épület előkertjének rendezésére vállalkoztak. A feladat teljesítése közben *Robert Baden-Powell* barátai is megtapasztalhatták, amit Tom Sawyer így fogalmazott meg: „Minden munka, amit meg kell tenni, és minden szórakozás, amit önként vállal az ember.” Különösen igaz ez, ha az önként vállalt feladatot a vele egy közösségbe tartozókkal, a barátaival együtt végezheti az ember – tehetjük hozzá.

A Jézus Szíve Plébánián működő, nagy múltú Szent Bernát cserkészcsapat öt korosztályhoz tartozó tizenkét őrsből áll. A Baross Gábor-telepen 1963-tól 1990-ig tartó plébánossága idején *Arató Miklós Orbán* korosztályonkénti közösségeket hozott létre a templomba járó családok gyerekeiből, és cserkészvezetői múltját fölelevenítve foglalkozott velük. Utódja, *Marczis Ferenc* plébános folytatta a közösségek építését, majd a rendszerváltáskor végre lehetőség nyílt a cserkészet újraindítására. Ma már közel száz-húsz tagot számlál a Szent Bernát csapat.

A Baross-telepi cserkészek évek óta rendszeresen bekapcsolódnak a 72 óra programjába. Az önkéntesek maguk vállalhattak feladatot, és örömmel számukra, hogy ezúttal a

saját környezetük csinosításán dolgozhattak. A plébániához tartozó idősothton jobb időket is látott kerítését és előkertjét, valamint a plébánia kertjét tettek rendbe.

Érkezésünkkor már mindkét helyszínen javában folyt a munka. Az egyik őrs csiszoló-papírral és drótkéfével rozsdátlanította a kerítést, a másik az előkert földjéből szedte ki a köveket és a szemetet. A fiúk a megtisztított ágyásokba talicskálták a friss földet. A rózsák fölélegezhettek.

A cserkészeknek is otthont nyújtó plébánia kertjében szintén bőven akadt munka. Az

évek során a hátsó kerítés mentén felhalmozódott a gallyhulladék és a levágott fű. „Panaszkodott a szomszéd” – mondta *Bakos Zsolt* plébános. A kupac valóban rontotta a kert képét és összhangját, pedig a hely amúgy nagyon szép és közösségi programokhoz való. Az egyik oldalon hatalmas, fedett csúrt épített az előző plébános, *Mazgon Gábor*. Itt nemcsak leülni lehet, hanem még focizni is. A másik oldalon hinta, mászóka, homokozó várja a kisebbeket. Hátul pedig a nagyobbaknak és a felnőtteknek nagy, füves tér kínál kitűnő programhelyszínt,

árnyékot adó diófával, tűzrakó hellyel, épített ülőkékkel.

A titokzatos elnevezésű Úldu raj három őrs, a fiúkat összefogó Lajhár, valamint a kisebb és nagyobb lányok őrsai, az Áfonya és a Gránátalma tagjai dolgoztak ezen a napfényes októberi szombaton az országos önkéntesakció keretében. „Szuper, hogy itt vagyunk a szomszédban” – mondja *Meyer Réka Margit*, az egyik csapatparancsnok. – Harmadik alkalommal kapcsolódunk az akcióhoz, megszerettük ezt a kezdeményezést. Nem áll távol tőlünk a fizikai munka, hiszen a táborainkban is vannak ehhez hasonló elfoglaltságaink. A gyerekek szeretik, ha közösen alkotunk valamit. A szülők pedig nagyon hálásak azért, hogy önkénteskedünk. Most sem kellett senkit rábeszélni a részvételre. Addig maradunk, amíg készen nem leszünk. A terv az, hogy munka után együtt megyünk az esti misére.”

A fiúk a pihenő alatt elmesélik, hogy tavaly egy óvoda udvarán szedték össze a faleveleket. „Egy héttel később sajnos ugyanúgy nézett ki minden” – mondja az egyikük. Most azonban más a

helyzet: a munkájuk eredményét nap mint nap látni fogják és sokáig élvezhetik majd, ahogyan bárki más is, aki erre jár. A templom szomszédságában álló idősothton kerítése ugyanis a főutcára néz, a plébániakert pedig a cserkészek otthona is.

A föld talicskázása és a kerítéslemez csiszolása nehéz munka volt, erről árulkodnak a gyerekek kezén fölfedezhető, kisebb sérülések. Akadnak, akik otthon is szoktak hasonló munkát végezni, mások először vettek részt ilyen feladatban. Az egyik apuka szerint a gyerekek egymásból merítenek motivációt a közös munkához. Réka a táborokban szerzett tapasztalatai alapján úgy látja, a gyerekekre jó hatással vannak az efféle kihívások, talpraesettebbek, ügyesebbek lesznek tőlük.

És hogy mi a történet tanulsága? Először is nézzük meg mi is, nem kell-e újrafesteni a plébániánk kerítését. És ha régen olvastunk már *Mark Twaint*-et, a borongós őszi napok egyikén akár újsa leveletjük a könyvespolcunkról a *Tom Sawyer kalandjait*.

Trautwein Éva
Fotó: Lambert Attila

A hit és a kultúra gazdagsága

Beszélgetés Martos Levente Balázssal, a Központi Papnevelő Intézet rektorával

A budapesti Egyetemi templomot (Kisboldogasszony-templom) sokan a főváros egyik legszebb barokk istenházának tartják. A Belváros szívében, a volt pálos kolostor mellett álló épület felújítása nemrég fejeződött be. Martos Levente Balázst, a Központi Papnevelő Intézet rektorát, a templom igazgatóját többek között az újrainduló közösségi életről kérdeztük.

A templom mely részei újultak meg a munkálatok során?

– Most egy részleges, gépészeti és külső felújítás zajlott, amit reményeink szerint később majd folytathatunk. A homlokzat festését, valamint a külső szobrok pótlását végezték el, a tető is átesett egy nagyjavításon. Belül új hangosítást szereltek be, megújult a harangszerkezet, és korszerűsítették a fűtést. Új padlózatot is kapott a templom, ezáltal a belső terület világosabb lett. A templomtér műemlékeit, a bútorzatot és az aranydíszeket megtisztították. Érdekes, hogy a főoltár szobrai még a XVIII. századi aranyozással ékeskednek. Művészettörténetileg Budapest egyik legszebb barokk temploma az Egyetemi, már csak ezért is érdemes majd folytatni a munkálatokat. Az biztos, hogy a mennyezeti freskókat minél előbb restaurálni kell, mert elég rossz állapotban vannak.

Visszatértek már a régi kerékvágásba?

– Bizonyos értelemben igen, bár most egy misével kevesebbet tartunk. Hétköznap reggel 7-kor és este 6-kor, vasárnap reggel 8-kor, 10-kor és este 7-kor vannak szentmisék. A délután 5-kor kezdődő misét, amelyen egyre kevesebben voltak, egyelőre nem indítottuk újra.

Milyen járványügyi intézkedések történtek a templomban?

– Az aktuális rendelkezéseket természetesen mi is betartjuk. A bejáratnál fertőtlenítőszert helyeztünk el. A szájmascskot mindig használjuk, áldoztatás előtt a papok fertőtlenítik a kezüket. A templom tere elég nagy, így a távolságtartás is megold-

ható. A mellékoltároknál több széket helyeztünk el, így elég sokan részt tudnak venni a szentmisén.

Kik szolgálnak most a templomban?

– Az Egyetemi templom hagyományosan a Központi Szeminárium temploma is. Száraz László spirituális, Lovassy Attila prefektus és jómagam mint rektor és templomigazgató vagyunk jelen. Sokan ismerik *Diós István* atyát, aki papi életének legnagyobb részében itt szolgált és szolgál. Öröm és megtiszteltetés számunkra, hogy *Puskás Attila* professzor úr, a Hittudományi Kar jelenlegi dékánja és dogmatikatanára a délelőtti 10 órai szentmise rendszeres celebránsa.

Az Egyetemi templomban a történelem során sok tudós teológus és lelkipásztor tartott konferenciabeszédeket. Most is lesznek ilyen alkalmak?

– Átalakuló világban élünk, megváltoztak azok a források is, amelyekből a hívek a lelkeségi és teológiai ismereteiket szerzik. Az Egyetemi templom bizonyos értelemben jó márká, képvisel egyfajta minőséget. A feladatomnak tartom, hogy foglalkozzak ezzel. Jó volna, ha a katolikus hit lelki és kulturális gazdagsága minél erőteljesebben jelen lenne a templomunkban. Szeretnénk tehát kihasználni azt a lelki és szellemi potenciált, ami a Hittudományi Karon megtalálható, de még keresem a módját, hogy miként lehetne ezt megvalósítani. Azért nem olyan egyszerű ez a kérdés, mert az egyetem oktatóinak nagy része már kötődik valamely másik templom közösségéhez. A régi nagyok azért is tartottak itt szívesen konferenciabeszédeket, mert máshol kevesebb megszólalási lehetőségük volt.

Terveznek esetleg más programokat?

– Az Ars Sacra Fesztivál hetében volt már a templomunkban vezetett látogatás, hiszen az itt található műemlékeket, alkotásokat érdemes elérhetővé tenni a vallási turizmus számára is. Bár most a vírushelyzet miatt kevesebben jöttek el, de itt, a Belvárosban nyáron szinte csak idegen szót lehet hallani. Minél több lehetőséget szeretnénk tehát kínálni arra, hogy az érdeklődők rácsodálkozhassanak valami szépre, tanulhassanak

valamit Európa keresztény örökségéből, rálássanak kicsit a pálos rend és ezáltal Magyarország történetének egy szeletére. Szerintem a kulturális kíváncsiság összekapcsolható az istenkereséssel. A templom Mária-templom is, ez pedig az imádkozás különleges helyévé teszi.

Az átalakítással a templom akusztikája is változott, az első tapasztalatok szerint előnyére. Jó volna, ha az Egyetemi templom a barokk egyházi zene egyik megszólalási, bemutatási helye lehetne. Az Ars Sacra-héten két hangversenyünk is volt, novemberben pedig *Mozart Missa brevis* című műve, decemberben *Bach Magnificatja* szólal majd meg nálunk. A 30-as években *Tóth Tihamér* – a szeminárium egykori prefektusa, később rektora – rádióbeszédeket tartott itt. Vagyis a média általi evangelizációban akkor úttörő szerepe volt az Egyetemi templomnak. Erre is alapozva szeretnénk megvizsgálni, hogy a mai világban, a legújabb lehetőségekkel élve, hogyan tudunk az evangelizáció szolgálatába állni.

Milyen közösségek működnek a templomban?

– Elsőként a Don Bosco ének- és zenekart említem. Ez a *Dauener János* szalézi szerzetes által 1975-ben alapított közösség a családtagokkal együtt ma mintegy háromszáz tagot számlál. Van Szent József- és Mónika-körünk, ezek inkább idősebb tagokból állnak. Lovassy Attila prefektus atya a közeljövőben újraindítja a hagyományos ifjúsági hittant. Diós István atya egy Mária-tisztelő közösséget vezet.

Mivel a templomot Egyetemi templomnak is nevezik, szeretnénk lelki értelemben is összetartani az egyetemistákat. Szombat esténként közös szentmisére hívjuk a Pázmány Péter Katolikus Egyetem (PPKE) egykori hallgatóit. Ezekhez az alkalmakhoz időnként kulturális eseményeket is szeretnénk majd hozzákapcsolni. A vasárnap esti szentmisére pedig a jelenlegi pázmányos hallgatókat várjuk. Ezt a kezdeményezésünket, örömrünkre, a PPKE vezetése, illetve *Alessandro Caprioli*, az egyetem lelkésze is támogatja. Mind a két szentmise alkalmas lehet arra, hogy a fiatalok találkozzanak egymással. A 80-as években a szeminá-

riumban működött az Országos Kántorképző. A kántoroknak is szeretnénk a jövőben valamilyen találkozási lehetőséget kínálni.

A Belvárosban sok a templom, és mindegyik megtalálta a maga küldetését. Az Egyetemi templom a Hittudományi Kar közvetlen szomszédságában áll. Már csak ezért is lehet sajátos feladatunk, hogy az istenkereső fiatalok és általában a teológia iránt érdeklődő emberek felé forduljunk.

Néhány környékbeli iskola is itt tartotta Veni Sancte és Te Deum miséit.

– A Budapesti Ward Mária Általános Iskola, Gimnázium és Zeneművészeti Szakgimnázium nagyon közel van hozzánk. Veni Sancte szentmiséjüket idén is az Egyetemi templomban ünnepelték, most a negyedikeseik elsőáldozására készülünk. Szeretném, ha a templom és a szeminárium emlékeit a patronás gyerekek és a számos közeli világi iskola diákjai is fölfedezhetnék.

Egy éve rektora a Központi Papnevelő Intézetnek. Milyen tapasztalatai, gondolatai vannak erről az időszakról?

– Sokrétű kihívást jelent számomra ez a szolgálat. Elsődleges feladatom, hogy a kispapok személyes növekedését, gazdagodását kísérem. Emellett el kell látnom a templomigazgatói teendőket és a teológia művelését sem hanyagolhatom el. Magyarország esetében különösen fon-

tos, hogy Budapesten működik egy papnevelő intézet. A vidéki életben is nagy tartalékok voltak, de a világgal való találkozás azt kívánja tőlünk, hogy ne váljunk provinciális közösséggé. Ezért is fontos, hogy vasárnaponként a felsőéves növendékeink budapesti plébániákon segítenek.

Miben tér el ez az intézmény más szemináriumoktól?

– A papnevelés az egyházmegyéek feladata, Magyarországon azonban általában több egyházmegye működteti a szemináriumokat. A Központi Papnevelő Intézet a Magyar Katolikus Püspöki Konferenciához tartozik, ez az egyetlen, amelynek eredeti hivatása az egész ország katolikusainak szolgálata. Mi nemcsak Magyarországról, de a határon túlról is fogadunk növendékeket. Lényeges, hogy az itt tanuló hallgatók nem csupán a saját egyházmegyéjük leendő papjaival találkoznak, így az egész országra ráláthatnak, és ezek a kapcsolatok később a szolgálatukban is segíthetik őket. A Központi Szeminárium a módszertanában is közelebb áll az egyetemi képzéshez, vagyis szorosabban kapcsolódik azokhoz a folyamatokhoz, amelyek a világban zajlanak. Az is fontos szempont, hogy bár szerkezetileg a hittudományi kar és a szeminárium elkülönül egymástól, a jó együttműködés mindkettő javát szolgálja.

Baranyai Béla
Fotó: Merényi Zita

Szobrot állítottak Kaposváron Márton Áron erdélyi püspöknek

Varga László megyéspüspök október 3-án megáldotta Márton Áron erdélyi püspök szobrát a kaposvári Nagyboldogasszony-székesegyház előtti téren.

A szoboravató ünnepségen *Szita Károly* polgármester a köszöntőjében így fogalmazott: „Büszke vagyok, hogy városunk bronzba öntött emléket emel ennek a nagyszerű honfitársunknak. Miként a Szentírásban, a Korintusiakhoz írt második levélben olvashatjuk: «Ahol az Úr Lelke, ott a szabadság.» Az Úr Lelke mindig ott volt Márton Áron püspökkel. Akkor is, amikor megfigyelték, amikor letartóztatták, tiszteztendei börtönre ítélték, és amikor megtiltották, hogy a hívek közé menjen. Olyan szabadságban élt, amit mi magunk is igyekszünk megélni, úgy, ahogyan ő tanította.

A trianoni békediktátum századik évfordulóján üzen-

hetünk-e többet az utókornak annál, hogy a magyarság isteni védelem alatt áll? Hogy mindig voltak, és bizonyosan ezután is lesznek közöttünk olyanok, akik növelik bennünk őseink hitét, becsületét, szellemi és lelki erőit.”

A polgármester szavai után *Kéki Zoltán*, a város díszpolgára idézte fel azt a pillanatot, amikor a kaposvári zarándokokban megfogalmazódott a szoborállítás gondolata.

Kövér László, az Országgyűlés elnöke a vortanú püspök szavait idézte köszöntőjében: „Az ember két világ pol-

gára egyszerre. Lelkének gyökérszállai az éghez kötik, lábá-

val a sáros földi utakon botorkál.” Márton Áron az életútja

során embertársainak, nemzettársainak és híveinek reménytelenségben, emberséget az embertelenségben, hitet a hitetlenségben, magyarságot a magyarellenességben, székelty öntudatot az árvaságban, és tetteivel visszaadta a szavak értelmét, erkölcsi súlyát és emberi hitelét – fogalmazott a házelnök.

Az alkotást Varga László megyéspüspök áldotta meg, aki az áldás szavai előtt a következőket mondta: Tiszteletre méltó Márton Áron püspök nemcsak imádkozta a Miatyánkot, hanem élte is. Így az egységnek, a

kiengesztelődésnek volt a munkálója, mert főpásztor volt szegénynek és gazdagnak, székeltynek és románagnak, magyarnak és németnek egyaránt. Erdély püspöke, az „emberkatedrális” olyan korban hirdette Isten országának örömhírét, amikor a hazug hatalmak gátlástalanul építhettek birodalmakat és pusztíthattak népeket, nemzeteket. Márton Áron püspök nem a maga akaratát kereste, hanem a mennyei Atyáét. Erre mondott igent a pappá és püspökké szentelésében. Egy életen át engedelmes volt annak, aki meghívta őt. Semmi és senki nem tudta elszakítani Krisztustól és az ő akaratától – fogalmazott a főpásztor.

Az ünnepségen közreműködött a Déryné Vándorszín-társulat, a Somogy Zenekar és a Somogy Táncegyüttes. Az alkotás *Párkányi Raab Péter* munkája.

Forrás:
Kaposvári Egyházmegye
Fotó: Kling Márk

A naivitásom alapja a remény

Kuklay Antal emlékei 1956-ról

(Folytatás az 1. oldalról.)

Ötven évvel később egy megemlékező összejövetelen az egyik résztvevő felidézte: akkoriban munkaszolgálatos katona volt, a Kilián lakatanyában lakott. A véres csüörtörtökön a rakparton sétált, az úgynevezett Fehér Ház (az akkori Belügyminisztérium, ma képviselői irodaház – *a szerk.*) előtt. A lövések előtt egy fa mögé húzódott, mellette egy halott hevert. Tehát nemcsak az Ország-házból és a Földművelődésügyi Minisztériumból, hanem a Fehér Ház-ból is löttek a karhatalmisták a tün-tetőkre. Szervezett tömegmészárlás volt, amit később folytattak Salgótar-jánban, Mosonmagyaróváron és más helyeken. Amikor Nagy Imre fegy-verszünetet hirdetett, azt hittük, győzött a forradalom. Fogalmunk sem volt arról, hogy közben már mozgósították a szovjet csapatokat, mert az itt állomásozó egységeik ve-reséget szenvedtek.

Mi jellemezte az akkori helyzetet?

– Bekövetkezett a hadtörténelem legsúlygyenteljesebb veresége: a világ legnagyobb hadseregét tűzharcban megfutamította egy hírtelen össze-verbuválódott civil bagázs. A kato-nák így, ilyen lenézően beszélnek a civilekről. Mi, papok a kispapokkal együtt forradalmi lázban égtünk, Bécsből megindultak a forradalmi szállítmányok a Katolikus Karitás szervvezésében. Gyógyszer- és élel-miszerraktárak létesültek a főváros-ban. Mi, felszentelt papok elmen-tünk a kórházakba, ahová addig nem léphettünk be. Itt sebesültekkel, betegekkel találkoztunk. Mentem az Üllői úton, és láttam a leomlott tűzfalakat. Közben kerülgettem a halott szovjet kiskatonákat, akik úgy vesz-tették életüket, hogy a saját tankjaik taposták halálra őket, amikor kiug-rottak a harcokcsi tornyából. Ilyen élmények után tértünk vissza a szem-ináriumba. A papnövelde szom-szédságában volt a jogi egyetem, itt az egyetemisták között nemzetörök is voltak, kapcsolatban álltunk ve-lük. Számítottak arra, hogy az oro-szok körülfogják őket. Ezért megnyi-tottam az Egyetemi templom átjáró-ját, amin keresztül be lehetett jutni a szemináriumba. Reverendákat tet-tünk a sekrestyébe. A joghallgatók közül többen így menekültek ki, a templomon keresztül, magukra ölt-ve a reverendát.

Kik voltak azok a felszentelt papok vagy kispapok, akikkel együtt élték át mind-ezt?

– Marosfalvi László jezsuita kis-pap, akiről egyébként akkoriban nem tudtuk, hogy titokban jezsuita. Ott volt Tabódy István, Fábíán István és a ma élők közül még Varjú Imre is. Marosfalvi Lacinak eszébe jutott, hogy azonnal értesíteni kell Mind-szenty bíborost: az Állami Egyház-ügyi Hivatal (ÁEH) iratait le kellene foglalni. Fölment a Várba azzal, hogy Csávossy Elemér jezsuita szer-zetes teológustól hoz üzenetet. Beju-tott a bíboroshoz, és elmondta, mi a jelentősége az ÁEH-ban lévő iratok lefoglalásának. A bíboros megkér-dezte: Hol van az a kincs? Rögtön telefonált a Honvédelmi Minisztéri-umba. Beszél Maléter Pállal, aki ak-kor már miniszter volt, és kérte, hogy adjon katonai segítséget az ira-tok lefoglalásához. Maléter ki is je-lölt az egységet. A bíboros utasítást adott a titkárnak, Turchányi Egon-nak, hogy foglalja le a dokumentu-mokat, és kérjen kispapokat a cso-magolásukhoz.

Tevőlegesen is részt vett az akcióban?

– Igen, velem együtt négy-öt kis-pap ment fel a Várba. Legnagyobb meglepetésünkre ott találtuk a jezsui-ta kispap barátainkat, akik megszer-

vezték a II. kerületi forradalmi bi-zottságot. Ők tehát megelőztek ben-nünket. Később megtudtuk, hogy a tanáraink is készültek egy akcióra, ugyanilyen céllal.

Milyen volt ekkor a hangulat? Hogyan hatott Mindszenty bíboros rádióbeszéde?

– A légkör bizakodó volt. Meg-hallgattuk Mindszenty bíboros rá-diószózatát, és nagyon lelkesen fo-gadtuk. Úgy értékeltük, nem akarja visszakövetelni a földbirtokokat, és a demokratikus Magyarország kibon-takozását szeretné elősegíteni. A be-szédből és XII. Piusz pápa 1956-tal kapcsolatos megnyilvánulásából, valamint a már említett orvostan-hallgató lány feljegyzéseiből összeál-lítottunk egy húszoldalas összefog-lalót, amit sokszorosítottunk és el-küldtünk a barátainknak.

Hogyan végződött a kalandjuk?

– Mindszenty bíborost az ameri-kai nagykövetségen befogadták, de a titkárat, Turchányi Egont nem. Ő el-indult Nyugatra, de útközben elfog-ták, letartóztatták. Így készítették elő „a klerikális reakció szerepe az ellen-forradalomban” című fejezetet a tör-ténelemben. Ebbe illesztették be a mi mozgalmainkat, tevékenységünket is. Engem az előljáróim elhelyeztek Szikszóra, káplánnak.

Mikor tartóztatták le?

– 1957 tavaszán, Szikszón. A kar-hatalom emberei innen vittek Buda-pestre, a Fő utcai börtönbe. Mások-kal együtt néhány hónapig itt volt-am kihallgatáson. Amikor lezárták a nyomozást, átvittek bennünket a Központi Bíróságra, az ottani cellák-ban raboskodtunk. A kommunista hatalom ebben az időben oszlatta fel az internálótábor-t az ENSZ nyomá-sára. Ez úgy történt, hogy az inter-nálta felét hazaengedték, a másik felét pedig bebörtönözték, vádat emeltek ellenük. Ekkor voltak a leg-szűfoltabbak a magyar börtönök.

Mit tapasztalt a fogva tartása idején?

– Huszonketten szorongtunk egy négyszer négy és fél méteres, aszfal-tozott zárkában. Tíz szalmazsák és tíz szalmával tömött vánkos volt a felszerelésünk, fejtől-lábtól összezsú-folva aludtunk. Egész éjjel égett a

villany, a szemünkbe világított. A kezünket nem tehettük a pokróc alá. Nagyon rossz volt az élelmezés, a legelviselhetetlenebbek pedig a po-loskák voltak, ellenük nem tudtunk védekezni, mert éjszaka ránk estek a plafonról. Az elsőfokú ítélet után át-vittek a Gyűjtőfogházba. Ott ugyan-ilyenek voltak a körülmények, csak egy kétszer négy méteres zárkában voltunk tízen-tizenegyen. Közben felállították Márianosztrán az osz-tályidegenek börtönét; ide azokat vitték, akik részt vettek a forrada-lomban, valamint egykori földbirto-kosokat, a Horthy-rendszer minisz-tereit, csendőreit, rendőr- és ludovi-kás tiszteket. Velük együtt raboskod-tunk. Kétszer egy méteres magán-zárkában voltunk négyen, két emele-tes vaságyon. Minden felekezetből voltak rabok, még a jehovisták veze-tője is köztünk volt.

Mit érzett a legnehezebbnek a börtön-évek alatt?

– Nekünk, katolikus papoknak súlyos büntetés volt, hogy nem dol-gozhattunk, nem érintkezhettünk a bajtársainkkal. Ráadásul több mint egy éven keresztül semmiféle nyom-tatott szöveg, írás nem juthatott el hozzánk, a börtön könyvtárát sem használhattuk. Ezt lelki megtörésnek szánták a rabtartóink, de az ellenke-zője történt, mert minden egyes zár-ka egy kis kolostor lett: megosztot-tunk egymással mindent, ami a fe-jünkben volt. Amikor megérkeztem, meglepődve láttam, hogy a fogvatar-tottak között ott volt Sátoraljaújhely-ről Juhász Miklós, aki másodikos gim-nazista koromban a hittanárom volt, és kiváló ember. Nagyon gazdagító időszak volt ez számunkra.

Hogyan tudtak ilyen körülmények között misézni?

– Félévente küldhettek a hozzá-tartozók élelmiszercsomagot. Azt kértük, hogy szilvalekváros teker-cset küldjenek, benne mazsolával. Ha kivettünk belőle három szemet, és beletettük a vízzel teli bögrébe, reggelre megduzzadt. Kanállal ki-

nyomkodtuk, így készítettük a mustot, azzal miséztünk. A cellában hárman ültek a hokedlin és a vas-ágyon, a negyedik meg fel-alá járt, és fejből mondta a miseszöveget. Az őr, ha benézett, csak azt látta, hogy

valaki járkál, és valami szöveget mormol.

Hány évre ítélte a bíróság?

– Harmadrendű vádlottként tíz évet kaptam, ebből hatot ültem le. Az 1963-as amnesztiával szabadul-tam. Utána még tíz évig nem kap-hattam lelkipásztori beosztást. Há-rom éven át fizikai munkát végez-tem, majd a sárospataki plébánia könyvtárát, levéltárát rendeztem. Akkoriban zajlottak az ásatások a pataki vártemplom altemplomában. A régi iratok kutatásával én is részt vettem a munkálatokban. Negyed-évente könyvbemutatókat tartot-tam. Ebben az időben nagyon kevés könyv jutott el a papokhoz külföld-ről. Tájékoztattam a paptársaimat a külföldön megjelent magyar nyelvű irodalomról, például a *Mérleg* folyó-iratról. Amikor az újhelyi lemez-gyárban vagy a pataki cserépkály-hagyárban dolgoztam, esténként egyedül miséztem a templomban. Később, amikor könyvtáros lettem, már megengedték, hogy misézzek, de nem prédikálhattam. Ez egy át-meneti időszak volt. A könyvtárba bejártak táborozó fiatalok. Jóban lettem a múzeum igazgatójával, nyá-ron hangversenyeket rendeztünk, a fiatal zenebarátok közreműködésé-vel. Ezek a tevékenységeim mind terhelőek voltak rám nézve. A hata-lom végül megadta a papi működé-si engedélyemet, mert úgy látták, ha nem a hivatásomat gyakorlom, azzal több bajt csinállok, mint három pap. Így kerültem Körömrre, az egy-házmegye legdélibb, legelhagyatot-tabb vidékére, és végül innen men-tem nyugdíjba.

Amikor becsukódott a börtöncella ajtaja, mi tartotta Önben a reményt?

– Hittem abban, hogy nem fogom leülni a tíz évet, és ez így is történt.

Amikor szabadult, azzal kellett szembe-sülnie, hogy nem gyakorolhatja a papi hivatását. Az Állami Egyháziügyi Hiva-tal eltöltötte a papi tevékenységtől. Ho-gyan élte meg azokat az időket, amikor a

lemezgyárban, majd a cserépkályhagyár-ban dolgozott segéd munkásként?

– *Pilinszkyt* idézve, „gyötrő és há-nyatott remény” volt bennem. Meg-próbáltam azt tenni, amit abban a helyzetben lehetett. Naiv voltam, számtalanszor túlléptem a határt, amit megszabtak számomra. A naivi-tásom alapja mindig a remény volt. Az emberi természetbe bele van írva az autonómia és a szolidaritás. Ennek engedelmeskedni kell. A keresztény szociológia három alappillére: az em-beri személy autonómiája, az emberi közösségek autonómiája és a szolida-ritás, az egymás iránt felelősség.

Hogyan látja a forradalom és szabadság-harc két főszereplőjének, a mártírhaltalt Nagy Imre miniszterelnöknek és Mindszenty József bíboros, hercegprí-másnak a szerepét?

– Nagy Imre hívó kommunista volt, akárcsak *Rákosi Mátyás*. Benne azonban lezajlott egy lelki folyamat, és rádöbrent, hogy a kommunista eszme, amiben hitt, téveszme. Emberi nagyságát bizonyítja, hogy a bolse-vizmusból kiábrándulva hitet tett egy többpárti, demokratikus Magyaror-szág mellett, vállalva a halált is. Mindszenty József nem volt hajlandó részt venni a kis lépések politikájá-ban, amit a Vatikán követett akkor-i-ban. A Szentszék föl vállalta, hogy közvetít a Szovjetunió és Amerika kö-zött. Mindszenty bíborosnak viszont meggyőződése volt, hogy a kommu-nistákkal nem szabad semmiféle egyezséget kötni. Nem volt világpoli-tikai áttekintése Európáról, Magyar-országáról és a Katolikus Egyházzól. Ezért nem volt hajlandó engedelmes-kedni a pápai diplomáciának.

Miben látja Mindszenty bíboros élet-szentségét? Hiszen a boldoggáavatási el-járása már nagyon előrehaladott fázisá-ban van.

– Abban, hogy hűségesen kitartott a hite mellett a legnagyobb megpró-báltatások idején is.

Mit üzen a mának 1956?

– Nem változott a helyzetünk. Magyarország kísérleti laboratórium volt Nyugat és Kelet között, ez a mi ezeréves szerepünk. Tudjuk, hogy egyedül vagyunk. A XX. század leg-nagyobb történelmi személyisége *Antall József*, a rendszerváltozás mi-niszterelnöke volt, aki világosan lát-ta ezt. Tudta, mit kíván tőle a kor, a nemzet, a hazafiság, és feláldozta magát. Nem véletlen, hogy többször hangoztatta, kamikazekormányt ve-zet. Magaévá tette a XX. század első felében működő Hangya Szövetke-zet jelszavát: Isten, család, haza, munka. A tájfunokhoz, hurrikánok-hoz hasonló történelmi erők hatnak ránk korunkban. Ilyen körülmények között kell védekeznünk, és megta-lálnunk a helyünket, szerepünket. Ez nagyon nehéz, de nem lehetetlen.

Idén júniusban ünnepelte a vasmiséjét. Mi a papi ars poeticája?

– Az *Új Ember* adta ki korábban *Zsille Gábor* rólam szóló kötetét, ami-nek címe ez: „Isten magyar népének szolgálja.” Továbbra is így látom ma-gam. Mindig igyekeztem válaszolni az engem ért kihívásokra. Ez az oka annak, amit jól csináltam, és annak is, amit rosszul. Nem tekintem ma-gam hősnek, csak Istent szolgáló, vergődő embernek.

Bodnár Dániel, Kuzmányi István
Fotó: Merényi Zita

Az Új Ember kiadványok sorozatának legújabb kötetében Anselm Grün a férfidentitás kérdését járja körül. A magyar olvasók által is kedvelt bencés író, aki az adott témát általában nemcsak teológiai, de pszichológiai oldalról is megvizsgálja, a Biblia ismert alakjain keresztül – mint József, Dávid, Illés vagy Péter – mutatja be a férfi társadalmi és egyházi szerepeit.

A kötethez Hodász András, a budapest-angyalföldi Szent Mihály-templom plébániai kormányzója írt ajánlást. Az alábbiakban – kedvcsinálónak – ezt adjuk közre.

„Amikor egy beszélgetésben kiderül, hogy pap vagyok, általában az első kérdés ez: vannak fiatalok a plébánián? Bár jogos és fontos ez a

kérdés, mégis egyre jobban meg vagyok győződve arról, hogy alapvetően nem a kamaszok hiányoznak a templomainkból, hanem a felnőttek, sőt egészen pontosan a felnőtt férfiak. Ha megnézünk egy átlagos plébániát, azt látjuk, hogy a programjaink, a hittanok, a lelki gyakorlatok a fiataloknak szólnak, sőt, az időbeosztás is az ő igényeiket veszi figyelembe. Prédikációinkban az ő témákat részesítjük előnyben, az ő kérdéseikre keresünk választ, vagy ha mégsem, akkor a keresztény életvitellel kapcsolatban rendszerint a nőies erőnyeket hangsúlyozzuk: a szelídséget, az alázatot, a türelmet. Szó, ami szó, manapság nem lehet könnyű férfinak lenni egy katolikus templomban. Régóta nem tudunk mit kezdeni a harcosszentjeinkkel és kétezer éves történelmünk azon korszakai-

Harcos és szerelmes

Megjelent Anselm Grün férfiszerepekről szóló könyve

val, amelyekben a hitért való küzdelem, a férfias kihívások domináltak. Olykor mintha elhallgattánk, talán kicsit szégyellnénk is az Egyház férfias történelmét. És ezzel tulajdonképpen magukra hagytuk a férfiakat: küzdjenek meg a problémáikkal, ahogy tudnak, de lehetőleg maradjanak meg annak az engedelmes mama kedvencének, aki nem sok vizet zavar. Nem véletlen, hogy a folyamat eredményeként a férfiak közül a legtöbben szépen lassan elmaradoztak a szentmisékről, valószínűleg hamar

találtak maguknak kibúvót, hogy miért nem kell vasárnap eljönniük a templomba. Sokszor magam is hallottam férfiaktól a panaszt, hogy a prédikációk nekik nem mondanak semmit, nem adnak választ a kérdéseikre. Természetesen mindez nemcsak templomi, hanem társadalmi jelenség is, hiszen már az iskolákban elsősorban azokat a diákokat jutalmazzuk, akik lehetőség szerint egész nap csendben ülnek, és csak akkor beszélnek, ha szólítják őket. Aki pedig nem tud nyugton marad-

ni, izeg-mozog, keresi a versenyt, a kihívásokat, azt hamar elkönyvelik problémás gyerekek. Nehéz megmondani, hogy van-e összefüggés a két jelenség között, de kétségtelen tény, hogy a XX. század végén a válások számának drasztikus megugrásával sok fiú elmagányosodott, elvesztette a kapcsolatot az apai világgal, a hiteles férfimintával. A mai kor kamaszait apjuk helyett a szintén kamasz influenszerek próbálják beavatni a nagybetűs életbe, meglehetősen kétes sikerrel. Hiányzik az atyai bölcsesség, a tudás átadása az élet nagy kérdéseiről, a nagybetűs életbe elindító szelíd, atyai lökés. Talán ezért is beszélhetünk manapság az elhúzódozó kamaszkorról mint általános társadalmi jelenségről. Ugyanis míg nagyapáink tizenennyolc évesen már tudták, mit akarnak az élettől, sőt,

rendszerint addigra oltár elé is vezették életük szerelmét, addig manapság egyre későbbre tolódik az elköteleződés pillanata. Ritka, hogy valaki gimnázium után jelentkezzen szemináriumba vagy harmincéves kora előtt megházasodjon. Ma Magyarországon minden negyedik fiatal él együtt a szüleivel, kényelmes mamahotelban. Anselm Grün azon férfiak közé tartozik, akik felismerve a helyzet súlyát magukra vállalták a missziót, hogy bölcs atyaként elvégzik az elmaradt beavatást, megtanítva minket arra, hogyan lesz a fiúból férfi.”

(A kötet megvásárolható az Új Ember könyvesboltban – Budapest, V. kerület, Ferenciek tere 7–8.; nyitvatartás: hétfő, kedd, csütörtök, péntek 9–17 óráig, szerda 10–18 óráig – vagy megrendelhető az Új Ember online könyvárúházból: bolt.ujember.hu)

Baranyai Béla

Tisztelt Olvasóink!

Az egyházi közleményeket és híreket szerkesztve közöljük. Megértésüket köszönjük.

A szerkesztőség

A hirdetések tartalmáért és azok valódiságáért a hirdető vállal felelősséget.

ADÁSVÉTEL

BETLEHEMI SZENT CSALÁD, a három fő figura fából faragva, keresi gazdáját. Magasság: József 130 cm, a többi figura arányosan kisebb. Érdeklődni: fabutor@gmail.com

ANTIKVITÁS

EGYKORI PIARISTA diák antikvitása festményt, régiséget vásárol. Üzlet: Bp. VII., Dózsa Gy. u. 44. T.: 06/1-321-7000, 06/20-980-7570 www.visnyei.hu

GONDOZÁS

NEM ÁGYHOZ KÖTÖTT, idős hölgy gondozására keresek középkorú, egyedülálló, feltétlenül megbízható, kedves, vallásos hölgyet; ha lehet, katolikus. Autó, jogszolgáltatás szükséges, bentlakás lehetséges. A munkahely Oroszlány környékén van. Elérhetőség: 06/30-907-0760

RÉGISÉG

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átvesszünk. Budapest VI. kerület, Andrássy út 16. T.: 06/1-266-4154 – nyitva: hétfő-szerda 10–17, csütörtök 10–19 óra között.

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén háznl is. T.: 06/1-213-5726

SZOBRÁSZATI ÉS KÖMUNKÁKAT, valamint síremlékek készítését és felújítását vállalom! T.: 06/20-361-8318 *Albert Farkas*

QUASI-MODO KFT. Padfűtés (svájci fűtőfóliával), harangvillamosítás, toronyóra-felújítás és -kiepítés, programórák, han-

gosítás, dallamjáték, énekszámkijelző. Honlap: quasi-modo.hu E-mail: kapcsolat@quasi-modo.hu T.: 06/30-940-8223 *Sárdi György*

TÁRSKERESŐ

69/190 cm, humán és közgazdasági érdeklődésű közgazdász, római katolikus férfi hasonló érdeklődésű, független, magas, csinos, nem dohányzó hölgy ismeretségét keresi, 64–69 évig. Budai vagy belvárosi válaszok előnyben. Telefonszámok válaszát a Kiadóba kérem. Jelige: „Hit és szeretet”.

KIADÓ

BUDAFOK legszebb helyén tetőtér-beépítéses, dupla komfortos, 140 nm alapterületű, bútorozatlan családi házam kiadom, havi 240.000 forintért. Többgenerációs együttélésre kiválóan alkalmas. T.: 06/20-341-9106

IMAÓRÁK

Kútvölgyi Szűz Mária-engesztelőkápolna: engesztelő virasztás hazánk lelki megújulásáért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Oltárizsentség előtt. 22 órákor szentmise.

Imavirasztás a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra készülve a Szent István-bazilika Mária-kápolnájában (1051 Budapest, Szent István tér 1.) minden csütörtökön 20 órától pénteken hajnali 5 óráig. 21 órákor szentmise. Mindenkit szeretettel várnak!

Elváltakért és egyedülállókért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 18 órákor a budapest-belvárosi Szent Mihály-templomban (Budapest V. kerület, Váci u. 47/b).

A Szent Imre-kápolna Szeretetláng-imacsoportja minden programját megtartja. Változatlan időpontokban, továbbra is otthonaikkban imádkozunk. Az imaanyagot, aki velünk tart, megkapja. A résztvevők áldást kapnak a megadott időpontban az Oltárizsentséggel. Honlapunkon keresztül elérhetők vagyunk (www.szeretellang.info.hu). Program: október 15-én, csütörtökön 18 órákor szentségimádás hazánkért.

LELKIGYAKORLAT

Szent Gellért LelkiGYakorlatos Ház (2016 Leányfalu, Móróc Zsigmond u. 141.): November 19-én 18 órától 22-én 13 óráig *Gál Péter* atya *ismét* lelkiGYakorlatot tart *Jézus Krisztus megszabadít* címmel. December 11-én 16 órától 13-án 13 óráig: Adventi lelkiGYakorlat *Ösztie Zoltán* atyával. December 17-én 18 órától 20-án 13 óráig: Karácsonyi lelkiGYakorlat *Kercza Asztrik* atya vezetésével. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

„Megszelídül a gyász okozta bánat” – A mindennapok rohanó világa gyakran nem ad lehetőséget rá, hogy megálljunk veszteségeink mellett, időt adva a halál okozta fájdalommal; akiknek segítség, ha van kivel megosztani gondolataikat, érzéseiket, és együtt keresni a továbblépés lehetőségeit. A délelőtti találkozási hely: Pasaréti Pádau Szent Antal Plébánia nagyterme (1026 Budapest, Pasaréti út 137., bejárat a templom jobb oldalán), szerda 10–11.30. A délutáni találkozási hely: Szent Anna Plébánia alsó hittanterme (1011 Budapest, Aranyhal u. 1., a Batthyány téren, a templom mögött), szerda 18–19.30. Időpontok: 2020. okt. 21.; nov. 4., 18., dec. 2., 16.

Őszi lelkinapok: *Veszteséggel élünk, de a remény fényében járunk* címmel, 2020. október 26–27–28., Tahi, Szív Lelkiségi Központ. Előzetes jelentkezés szükséges! *Tegzes Katalin* SA nővér: 06/30-462-9272. Az együttléteket – segítő sorstársakkal – *Tegzes Katalin* SA nővér vezeti, a járványügyi helyzet aktuális előírásainak függvényében.

ZARÁNDOKLAT

Utolsó zárandoklat Szentkúton. Véget ér a búcsús időszak Mátraverebély-Szentkúton; az utolsó zárandoklatot október 24-én, a vadászok és erdészek védőszentje, *Szent Hubertus* tiszteletére rendezik, amikor a szabadtéri mise mellett megtartják a III. Kelet-cserhádi Trófeaszemlélt is. A ferencesek által működtetett nemzeti kegyhely elcsendesedik az őszi-téli időszakban és a többezres búcsúkat felváltják a kisebb létszámú lelkiGYakorlatok. Hagyományos módon ismét lesz magányosok karácsonya, elváltak, gyermekekre vágyók, sőt idén először anyósok és apósok lelkiGYakorlata is. A tél végén *Pál Feri* atya is ellátogat a nemzeti emlékhelyre nyilvánított Nógrád megyei kegyhelyre, hogy előadást tartson arról, miképp tudunk tartósan és elégedetten együtt élni valakivel. A megszokott Bőjte Csaba-lelkiGYakorlat sem marad el, csak a nagy érdeklődésre való tekintettel az atya tavasszal érkezik, hogy szabadtéren, létszámbeli korlátok nélkül szólhasson a hívekhez. További információ, jelentkezés: www.szentkut.hu

MEGHÍVÓ

A budapesti Avilai Nagy Szent Teréz-plébániatemplomnál (1065 Budapest, Pethő Sándor u. 2.) emléktáblát avatnak *Dr. Hévey Gyula* pápai kamarás, apát, terézvárosi plébános és káplánjai zsidómentő hőstetteinek tiszteletére Szent Teréz napján, október 15-én, csütörtökön 17 órákor. Mindenkit szeretettel várnak, és kéri, hogy egy szál virágot vagy mécsést hozzanak magukkal. Az avatás után vesperást és szentmisét tartanak.

Megjelentek a 2021-es

Új Ember naptárak!

Új Ember Kalendárium 890 Ft
Új Ember Zsebnaptár 740 Ft
Liturgikus asztali naptár 690 Ft
Egylapos falinaptár 30 Ft

A naptárak megvásárolhatóak az Új Ember Könyvesboltban (1053 Budapest, Ferenciek tere 7–8.), valamint webáruházunkban: bolt.ujember.hu

A Guadalupei (Mexikó) Szűzanya kegyképe mérethű másolatának bemutatásával élménybeszámolóval egybekötött előadást tart a kép történetéről és vizsgálatairól a széchalombattai Szent László-templomban október 16-án, pénteken 17 órától *Tamási József* c. apát. Az előadás meghallgatása ingyenes.

Carlo Acutis boldoggá avatása alkalmából október 18–22. között, *Boldog Carlo Acutis Napok* címmel rendezvénysorozatot tartanak Kazincbarcikán, a Don Bosco Sportközpontban és a Szent Család-templomban. Sok szeretettel várnak minden kedves érdeklődőt! Bővebb információ: http://szaleziaik.hu/article.php?t=kazincbarcika___boldog_carlo_acutis_napok

Októberi programok az esztergomi bazilikában (Nagyboldogasszony- és Szent Adalbert-főszekesegyház, 2500 Esztergom, Szent István tér 1.): Október 25., vasárnap 14 óra: A *Főszekesegyházi Kincstár textilgyűjteménye* – Ingyenes tematikus tárlatvezetés. Bővebb információ: www.bazilika-esztergom.hu

Görögkatolikus szent liturgia a libanoni *Szent Charbel* remete tiszteletére, ereklyés áldással Budapesten, a gazdagréti Szent Angyalok-templomban (1112 Budapest, Gazdagréti út 14.). Időpontok: 2020. október 22., csütörtök 18 óra; november 22., vasárnap 12.15.

Liszt Fesztivál a budapest-belvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-templomban (1056 Budapest, Március 15. tér, az Erzsébet híd pesti hídfőjénél) szeptember 26. és november 21. között, szombat esténként. Bővebb információ: www.belvarosiblebania.hu

250 éves az Országúti ferences templom – ünnepségsorozat szeptember 12., szombat és 2020. november 22., vasárnap között. Helyszín: Országúti ferences templom és plébánia (1024 Budapest, Margit krt. 23.). Kivétel: a november 6-ai kerekasztal-beszélgetés. Bővebb információ: www.orszagutiferencesek.hu

Kiadja a Magyar Kurír
Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág, előfizethető a kiadónál, a postán és a Digitálstandon
Nyomás: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft. • **Ügyvezető:** Tolonics Gergely
ISSN 0133-1205
KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.
LAPZÁRTA: 2020. OKTÓBER 12.

Főszerkesztő és felelős kiadó: Kuzmányi István
Vezető szerkesztő: Baranyai Béla • **Lapszerkesztő:** Körössy László
Szerkesztőség: Agónás Szonja, Benke Zsuzsa, Bodnár Dániel, Bókay László, Borsodi Henrietta, Fabián Attila, Gátas Judit, Lambert Attila, Merényi Zita, Mészáros Ákos, Pallós Tamás, Szalontai Anikó, Székács István, Thullner Zsuzsanna, Trautwein Éva, Vámosy Erzsébet, Veresői Nárcisz
Olvasószervező: Kodtek Bernadett
Korrektor: Mester Zsolt • **Tördelés:** Bukovszki Antal
Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1068 Budapest, Városligeti fasor 42.
Postacím: 1406 Budapest, Pf.: 100 • Tel.: +36/1-317-3933
www.ujember.hu • e-mail: ujember@ujember.hu

Könyvesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt@ujember.hu
Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; <http://ujember.hu>; aprohirdetes@ujember.hu
Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása: +36/1-317-3933; aprohirdetes@ujember.hu; <http://ujember.hu>; aprohirdetes-feladasa@ujember.hu
Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3790; +36/1-633-3132; terjesztes@ujember.hu
Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén.
Egyéni egy példányos előfizetés belföldről negyedévre: 4050 Ft, fél évre: 8100 Ft, egy évre: 16 200 Ft.
Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank).

Az iskola több

Beszélgetés Szakál Ádám piarista tartományfőnökkel

(Folytatás az 1. oldalról.)

Az osztályfőnököm történetesen vallását gyakorló ember volt. Így volt bennünk egy egészséges kisebbségi keresztény öntudat, és jól szót értettünk egymással. Gimnáziumba a kecskeméti piaristákhoz kerültem, ahová édesapám, a nagybátyáim és a két bátyám is járt. Akkoriban még az évfolyam kétharmada kollégista volt. Együtt éltünk reggeltől estig, a szabadidőnket is együtt töltöttük, szép barátságok alakultak ki ebben a zárt közösségben, és megtanultunk alkalmazkodni egymáshoz. Bátran fordulhattunk a tanárainkhoz is. Az iskola több volt számunkra, mint az a hely, ahol végigüljük a tanórákat. A közösségi élet, az együttműködés, az egymástól tanulás közegét jelentette, ahol persze a tárgyi tudásunk is folyamatosan gyarapodott.

Hogyan született meg Önben a tanári, illetve a szerzetesi hivatás?

– A tanári pályával mint lehetőséggel mindig is számoltam, hiszen benne volt a családban. Édesapám egyetemi tanárként dolgozott Gödöllőn, édesanyám pedig végzettsége szerint magyartanár volt. Igaz, ő csak rövid ideig tanított, mert ott-hon volt a hat gyerekkel, de a pedagógusmentalitása és az irodalomszeretete biztosan hatott ránk. Testvéreim közül ketten is tanárok lettek. Kecskeméten nagyon megragadott a piarista iskola légköre, az, ahogyan a szerzetes tanárok egységben és egymással közösségben élték meg a tanári és a papi hivatásukat. Az is megfogott, hogy a tanáraink a szentmisében, az imádságban, az istenkeresésben is együtt voltak velünk.

Fiatalon csatlakozott a rendhez. Hogyan élte meg az elköteleződés folyamatát?

– A piaristáknál a képzés hosszú időt vesz igénybe. A jelöltség, majd a noviciátus időszaka után hat évig egyszerű fogadalmasként élnek, és csak ezután tesznek örökfogadalmat. Hosszú az út, és vannak benne hullámvölgyek is. Amikor az ember utólag visszanéz, megérti, hogy az elbizonytalanodások sem voltak hiábavalók vagy ártalmasak. A hosszú képzési idő után könnyebb kimondani az igent a végleges elköteleződésre, ami persze mindig kockázattal jár. A fent és a lent természetesen az örökfogadalom letétele is után is folytatódik. Időnként mindenki elgondolkodik azon, hogy merre is tart, és biztosan ezt akarta-e, amikor elköteleződött. Nekem sokat segít a találkozás a gyerekekkel, a nehéz helyzetekben is sok erőt meríték belőlük. Biztatást jelent mindaz, amit tőlük kapok, és öröm számomra, hogy én is sokat adhatok nekik. Akár a legkétségbeesettebb helyzetekből is fel tudunk állni, ha látjuk, hogy kikért dolgozunk, kikért vállaljuk a nehézségeket vagy akár a szenvedést, a változás nyűgét. Ilyenkor a célunkra tekintve bele kell állni a feladatokba, és remélni, hogy aztán megjön az öröm is.

A piarista iskolákba jelentkező fiatalok egy része nem vallásos közegeből érkezik. Milyen kihívásokat jelent ez a tanárok számára?

– El kell fogadnunk a valóságot: az egyházi iskolákba nem csak vallásos, nagyon elkötelezetten keresztény családok gyermekei járnak. De megláthatjuk ennek a helyzetnek a

egy helyeslő bólintást kaptam viszont, hogy rendben, egyetért. Talán az is benne volt a bólintásban, hogy nem baj, ez így van rendben. Egy másik emlékem egy szalagavató veszekedés, amikor volt egy elképzelésem, amihez ragaszkodtam, mert félttem, ha az osztály nem hallgat rám, abból botrány lesz. Az adott programért felelős szervező diák vi-

ők is tudatosan és örömmel, a piarista hivatás szellemében végezzék a rend által vállalt munkát. Természetesen a tanári pálya megbecsültségének elmélyítésére is figyelniünk kell, már csak azért is, hogy sokkal több fiatal válassza a tanári hivatást. Szeretném, hogy önkéntesek is csatlakozzanak hozzánk, és így tágabb piarista közösség alakuljon ki. A ha-

hogy miként tudjuk a járványhelyzetnek megfelelően megtartani a hagyományos rendezvényeinket és a korlátozások ellenére is megőrizni ezek értékét. Nehéz egész nap maszkot hordani az órákon és a szünetekben. Új protokollokat kell kialakítanunk a gyerekek megbetegedése esetére, meg kell oldanunk, hogy az évfolyamok ne keveredjenek az ebédlőben és a folyosókon. A karanténidőszakra visszagondolva azonban most sokkal jobb helyzetben vagyunk, hiszen legalább találkozhatunk a gyerekekkel. A nehézségek akár még jót is tehetnek nekünk, mert rájöhettünk, melyek a legfontosabb dolgok. A személyes találkozás például láthatóan fontosabb, mint az ideális szervezés. Örömmel tapasztalom, hogy a gyerekeink is az emberi találkozások mellett teszik le a voksukat. Ha így nézünk, akkor örülhetünk, hogy ezt a tanévet el tudtuk kezdeni, és nem kellett visszatérni a tantermen kívüli oktatásra.

Tartományfőnökként milyen lesz a kapcsolata az iskolával?

– Eddig egy-egy osztálynak lehettem osztályfőnöke, egy iskolának a pasztorális felelőse, segítője. Most tartományfőnökként sok osztálynak örülhetek, és minden gyerek lelki fejlődését segíthetem, ha nem is közvetlenül. Ez új élményeket jelent majd számomra, melyeket eddig nem ismertem. Ugyanakkor továbbra is szeretnék tanítani, az iskolai munka közvetlen közelében maradni. Lesz néhány órám a pesti gimnáziumunkban, és biztosan fogok kirándulni is a gyerekekkel, besegíteni egy-egy osztály munkájába.

Mi vár Önre a következő hetekben?

– Amikor a kinevezésem másnapján végigmentem a tartományfőnökség folyosóin, mindenkit ismerősként üdvözölhettem, hiszen voltam már tartományi asszisztens, ifjúságpasztorációért felelős delegátus. Ezeket a megbízatásaimat teljesítve korábban is sokat dolgoztam együtt a tartományfőnökségi munkatársakkal, így megvan bennem az otthonosság érzése. De a tartományfőnökségen kívül is még sok találkozás, bemutatkozás vár rám. Szeretnék minden intézményünkbe és szerzetesközösségünkbe mihamarabb ellátogatni. Kíváncsi vagyok véleményük meglátásaira, és szívesen segítetek, amiben tudok. Annak idején, még papnövendékként megkérdeztük egy idős rendtársunkat, Varga László tanár urat, hogy milyen frapáns tanácsot adna nekünk, fiatalabbnak. Kis gondolkodás után csak ennyit mondott: „Szeressétek a gyerekeket!” Jó együtt lenni a fiatalokkal, sokat lehet tanulni tőlük. Azt hiszem, ez az, ami a legfontosabb. Ez az, amit egy piarista szerzetesnek, tanárnak, csoportvezetőnek tudnia kell és amihez mérnie kell a cselekedeteit.

Trauttwain Éva
Fotó: Merényi Zita

szont nem engedett. Leültünk egyeztetni, és egy órán át hevesen vitakoztunk. A végén úgy álltunk fel, hogy tudtunk kompromisszumot kötni, de ehhez nekem is engednem kellett az elképzelésemből. Rá kellett jönnöm, hogy adott esetben egy diákkal is bele kell menni a vitába, mert sokkal jobb, ha közösen jutunk eredményre. Vezetőként most is vannak elképzeléseim. Hogy ezekből mi valósítható meg, az a többiek is múlik. Sokat fogunk beszélgetni arról, hogy mit hogyan csináljunk, és így biztosan jobb lesz, mint ha én mondanék meg mindent. De természetesen a határozott döntéseket is fel kell vállalni.

Hogyan folytatódik a tartományi káptalan által kijelölt program megvalósítása?

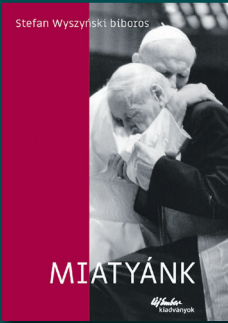
– A legfontosabb cél, hogy merészen újragondoljuk a piarista iskolát. Ez ma nagyon lényeges, mert a diákjainknak folyamatosan új kihívásokkal kell szembenéznük, új körülmények között kell megállniuk a helyüket. Nemrégiben a „piarista tér” koncepción gondolkodva arra jutottunk, hogy az iskolaépületeinket is egyre inkább rugalmas tanulóit, közösségi térére szeretnénk alakítani, amennyire az anyagi lehetőségeink engedik. A katedrán álló tanár és a vele szemben elhelyezkedő osztály képe régóta hozzátartozik az iskoláról alkotott elképzeléseinkhez, pedig lehet, hogy a közös feladat köré állás helyzete sok esetben jobb felállás lenne. A szerzetesközösség megújulása is állandó kötelességünk. Folyamatosan keresnünk kell, hogyan tudunk jó szerzetesek lenni a világ aktuális viszonyai között. Folytatnunk kell a világiak bevonását a piarista karizmába, hogy

gyományokat folytatva a Kalazancius mozgalmon keresztül és a cserkészcsapatainkban is megszólítjuk a fiatalokat, hogy segítsenek a gyerekek nevelésében, közösségbe szervezésében. Budapesten és Szegeden a Kalazancius mozgalomhoz kapcsolódóan egyetemistacsoportjaink is működnek, és néhány helyen felnőttimacsoportok is alakultak. A piarista testvériség is bővül. Szeretnénk helyet találni a nagy egészben a különböző szintű elköteleződéseknél. Reméljük, hogy így a szerzetesség iránt is nagyobb kedvet tudunk ébreszteni azokban, akiket Isten erre hív. A piarista küldetésben a legfőbb munkatársaink a tanárok. Továbbra is kitarunk amellett, hogy kapjanak piarista pedagógiai alapképzést, amely segít elmélyíteni a piarista és a tanári identitást is. Nagyon jó lenne, ha a délelőtti tanórákon és a nem formális foglalkozásokon, a kirándulásokon és más programokon egyre többen és többféle módon vehetnének részt a gyerekekért végzett munkában. Azt hiszem egyébként, hogy az oktatás világában mindenütt fontos a széles körű együttműködés, az, hogy minél többeket bevonjunk a gyerekek nevelésébe és segítésébe, hiszen ez összetársadalmi feladat. Nem véletlen, hogy Ferenc pápa egy globális nevelési egyezmény létrehozását szorgalmazza.

Tavasszal, a karanténidőszakban kidolgoztak egy jól átgondolt, igényekre szabott online oktatást. Hogyan segítik az ideit tanév bizonytalanságaival való szembenézést a digitális oktatás terén megszerzett tapasztalataik?

– Szinte hétről hétre újabb kihívásokat kell megoldanunk. Például

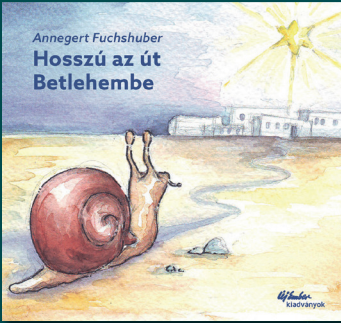
AZ Uj Ember KÖNYVESBOLT ÚJDONSÁGAI

Stefan Wyszyński
bíboros
MIATYÁNK

Nicolas Senèze
HOGYAN
AKARTA
AMERIKA
MEBUKTATNI
A PÁPÁT?

Annegert Fuchshuber
HOSSZÚ AZ ÚT
BETLEHEMBE

Webboltunk címe:
bolt.ujember.hu

Uj Ember
kiadványok

Szent Ferenc a koronavírusról is megóv

Egyházi iskola falára festették védőszentjüket a végzősök

A budapesti Szent Angéla Ferences Általános Iskola és Gimnázium végzős diákjai valami olyat tettek, amire eddig nem volt példa az iskola történetében. Az autóbéjáró egyik falára engedéllyel graffitit készítettek, aminek az az üzenete, hogy a védőszent védelmet nyújt a koronavírusról idején. Az iskola Facebook-oldalán is közzétették a faliképet. Az alkotás létrejöttéről megkérdeztük az érintetteket.

Végzős évfolyamokkal kapcsolatban gyakran fölvetődik a kérdés: a művészeti órának vajon mi értelme van az érettségi évében? A mostani esemény is bizonyítja, hogy az ismeretek elsajátításán kívül valami más, valami jóval több is: fejleszt a kreativitást és a problémamegoldó képességet, akár fájó veszteségek feldolgozására is alkalom lehet. A jelenlegi helyzetben segítheti a járvány miatti nehézségek elfogadását, sőt a hit elmélyítését és megvallását is. Hogy hogyan?

Amikor a diákok a tavaszi karanténidőszak és a nyári szünet – majdnem fél év – után visszatértek az iskolába, művészetek tantárgyból projekt munkát kaptak feladatként: választaniuk kellett egy általuk kedvelt korszakot és művészeti ágat, majd válaszaik szerint kiscsoportokba rendeződtek. A szokásos módon prezentációt kellett készí-

lára társaival, Szarvas Borbálával, Fidrich Enikővel és Alföldi Zsigmonddal. Akár a lázadás jelét is láthatnánk a falfestésben, hiszen megszoktuk, hogy a graffitik készítése általában a romboláshoz, az exhibicionista hajlamok kiélésének gondolatköréhez társul. A diákokat viszont az a kérdés foglalkoztatta, hogy miként lehet ezen a nyelven egyértel-

Mivel az iskolát átépítik, és a munkálatok párhuzamosan folynak az oktatással, először a lebontandó iskolai szárnyra gondoltak a diákok, ezt úgyis jól lehet látni a tantermükből. Azután felmerült annak a le-

hetősége, hogy a kocsibéjáró kapualjban készítik el a festményt, ahol reggelente a tanárok is behajtanak az iskola területére, és ahol az építkezés miatt egyre többen közlekednek. De látszódnak a graffitit az utcáról? Hogyan befolyásolhatja ez az iskoláról kialakított képet?

Valahogy minden úgy alakult, hogy a hely szinte kijelölte magát. Az átjáróból felnézve a kép készítői megállapították, hogy a tantermükben immár három éve tulajdonképpen centire pontosan a fölött a fal fölött ülnek, ahová a festményük kerül. Soha nem gondolták volna, hogy egy fontos közös munkájuk lesz majd ezen a helyen. (Azt már csak én teszem hozzá, hogy az ő tantermük a szóbeli érettségik terme is.) Szeptember 28-án megérkezett az iskolába az önkormányzat válasza is, amelyből kiderült, hogy a felfestendő graffitire nincs szükség hatósági engedélyre.

Az alkotók számára egyértelmű volt, hogy az iskola ferences lelkisége miatt a képen egy ferences szerzetest szeretnének ábrázolni, vagy egyenesen Szent Ferencet. Azt is tudták, hogy a munkájuk üzenete a koronavírusról idején lesz kapcsolatos, de hogy pontosan hogyan, az csak egy hosszabb folyamat során alakult ki. Az első vázlat csuklyás, imádkozó szerzetest ábrázolt.

Olyan terv is volt, hogy Szent Ferenc feszülettel a kezében áll a Szent Angéla iskola és a vírusok közé, hasonlóan, mint Giotto képén látni, ahogyan prédikál a madaraknak, vagy ahogyan kiűzi a városból az ördögöket.

Amikor a graffitit készítő diákokkal beszélgettünk a művről, az a téma is szóba került, hogy miként viszonyult az iskola védőszentje a leprásokhoz. „Ferenc odament a leprához, és megcsókolta. Nem utasította el, érintkezett vele, és ő maga mégsem lett beteg. Ez az odaforulás egyfajta lelki kitörés is volt Ferenc számára, ettől kezdve minden megváltozott benne” – idézte fel az ismert történetet Zsigmond. A graffitit tervezése során egyszer csak fölvetődött a diákokban az az ötlet, hogy egy fertőtlenítőszert spriccelő flakont rajzolnak Szent Ferenc kezébe. És persze nyomban odakerült az arcára a maszk is.

A falra festett koronavírusról ugyan egyfajta sablon szerint készültek, de mindegyik más és más arcot kapott aszerint, hogy az embert a szag- és ízérzékelésétől megfosztó, súlyos kórlefelgyást okozó, azaz agresszív; vagy enyhe tüneteket kiváltó, az alkotók elképzelése szerint bugyuta vírusról van szó. És hogy miért nem pirosak a koronavírusról? Ez a szín valahogy fel sem merült a fiatalok terveiben. Szerintük a zöld alapján az ember könnyebben asszociál a méregre, rosszabb képzetársításokat szül, pedig tulajdonképpen az élet színe. A festési munkálatok előtti utolsó pillanatban egy nem várt feladatot is meg kellett oldaniuk az alkotóknak: nagyobb koronavírusrabszablonokat kellett gyártaniuk (mégpedig angolórán), mert az eredetiek túl kicsiknek bizonyultak.

Nagyon hamar megszületett bennük az a gondolat is, hogy a giottoi ikonográfiai elrendezést egy idézettel egészítik majd ki, amely a kép fontos alkotóelemévé vált. A diákok olyan verset kerestek a Bibliából, amely illik a mostani helyzetre, és Isten ígéretét közvetíti. Nem kellett sokáig lapozniuk az Ószövetséget, és jobb is, hogy nem kerestek tovább:

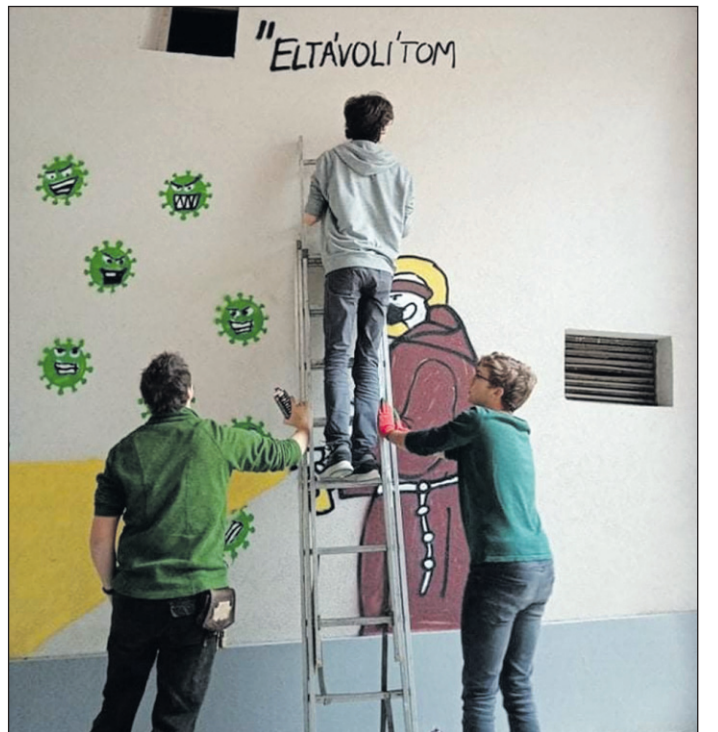
Mózes második könyvéből, a Kivonulás könyvéből vették azt az idézetet, amelynek értelméről azóta is újra és újra elgondolkodnak: „Eltávolítom közületek a betegséget, és napjaid számát teljessé teszem.”

„Egészségesként is korlátok, szűk keretek közé szorítva élhetjük a mindennapokat a veszélyhelyzetben, felelősséggel a vállunkon. De a karantén és mindenféle veszteség ellenére is lehet kiteljesedett életet élni” – vallották a diákok.

„Szent Ferenc is gyenge ember volt, de ki tudta nőni magát, ezért válhatott szentté” – egészítette ki az iménti gondolatot Marci, az ötletgaz-

Marciék a kép megszületéséhez kapcsolódó élményeiről szólva arról számoltak be, hogy a graffitikészítés nem mindennapi tevékenység, és teljesen magával tudja ragadni az embert, főleg, ha korábban soha nem próbálta. A munka során megtapasztalták, milyen együtt ötletelni, közösen alkotni, és segíteni egymást, hogy mindenki megtalálja a helyét, kipróbálhassa magát az adott feladatban. Mindannyian hozták valamit a közös projekthez.

A diákok együtt nézték az elkészült művet, és megállapították: ha Szent Ferenc a védőszentjük, akkor tényleg védelmezi őket, ezt komolyan kell

da. – Ebben a helyzetben is élhetjük az életünket egymásnak és Istennek teljesen odaadva. Ne féljünk, ha be vagyunk zárva vagy ha veszélyhelyzetben vagyunk! Inkább főzzünk abból, amink van!”

Október 1-jén a négy diák, osztályfőnökük, Benedek Balázs felügyelete mellett és közreműködésével, három óra alatt fölfestette a falra a képet. Írásvetítővel kivetítették a rajzot a falra. Először azonban túl kicsinek bizonyult az ábra, így tovább kellett nagyítani. Közben a pedagógusok és a diákok hol kíváncsian, hol értetlenkedve nézték, mi történik, és olykor ki is fejezték a véleményüket.

venniük, bízhatnak benne. Így sikerült megszelídíteniük a koronavírusról, és átélíteni a biztonság érzését ebben a bizonytalan helyzetben, amikor könnyen megbetegedhetnek ők vagy a hozzátartozóik, és nem tudhatják, nem kell-e majd újra otthon maradni, digitális oktatásra váltva. Amikor azt sem látni előre, hogyan zajlik majd tavasszal az érettségi, és milyen körülmények között kell felkészülniük rá. S amikor mi magunk sem tudjuk a választ ezekre a kérdésekre, mégis úgy tapasztaljuk, hogy van, aki vigyáz ránk.

Vámosy Erzsébet
Fotó: Pintér Márton,
Fidrich Enikő

teniük és előadást tartaniuk a témában, emellett pedig feladatukhoz tartozott, hogy egyénileg alkossanak valamit – tudtuk meg Juhász Székely Hajnalka tanárnőtől. Az osztályból az egyik fiú, Pintér Márton már régóta foglalkozik animációs kisfilmekkel. Eddig megszerzett ismereteit szívesen használta fel arra, hogy graffitit készítsen az iskola fa-

műen pozitív üzenetet közvetíteni, és túllépni az előítéleteken. Hogyan tud egy kifejezési forma új jelentést hordozni?

Miután a diákok engedélyt kaptak a szaktanártól, az igazgatótól, és bemutatták az előzetes terveket, megkezdődött a projekt előkészítése. Az első kérdés az volt, hogy pontosan hová kerüljön a több négyzetméternyi falfestmény.

Isten hegedűse

Andrej Matis nemzetközi hírű zenészből lett pap

Pietro Parolin bíboros, szentszéki államtitkár az Opus Dei személyi prelátúra 29 tagját szentelte pappá a római Sant' Eugenio-bazilikában (Szent János-bazilika) szeptember 29-én. Köztük volt a harminckét éves, szlovák Andrej Matis is, aki hegedűművészből lett pap.

Mielőtt Rómában megkezdte volna teológiai tanulmányait, éveken keresztül a szlovák Mucha Quartet hegedűse volt. Svájcban, Csehországban, Olaszországban, Lengyelországban, Franciaországban, Ausztriában és Luxemburgban is fellépett az együttesel.

Matis elmondta, hogy gyerekkora óta rajongott a zenéért. Édesapja, aki szintén nagy kedvelője a klasszikus zenének, támogatta a terveiben. Hivatásáról így vall: „Éppen a hegedűnek köszönhetően ismertem meg az Opus Deit. Fölfedeztem, hogy én és a barátaim a zenén keresztül is köze-

lebb kerülhetünk Istenhez. A zene, ha felajánljuk Istennek, apostolkodással válhat. Van, aki azért dolgozik, hogy pénzt keressen vagy híres legyen, de én úgy érzem, hogy a munka is lehet az életszentséghez vezető út.” Életének nagy részében Jézus is ácsként dolgozott – tette hozzá.

Úgy érzi, élete nagy kalandjába kezdett, amikor megismerte az Opus Deit. Nem tudja, hol végződik ez a kaland, de boldoggá teszi. Matis tizenegy évet szentelt az életéből a hegedűnek, a klasszikus zene olyan nagy mestereinek, mint Händel, Sibelius, Csajkovszkij, Mendelssohn. Természetes módon érlelődött meg ebben a folyamatban a pa-

pi hivatása, lassanként alakult ki benne, Istennel beszélgetve.

Barátai aggódva kérdezték, vajon jó döntést hoz-e azzal, hogy mi-

után nagy erőfeszítések árán magas szintre jutott a zenében, megváltoztatta élete irányát. „Az Opus Dei-nek köszönhetően kezdtem komolyan venni a keresztény életet. Megerősödött az imaéletem, és Isten olyasmit sugallt nekem, amit korábban nem éreztem: azt akarta, hogy pap legyek. Nem volt drámai az átmenet a hegedűművészlétből a papság felé. A szakmai munka, az én esetemben a zene olyan dolog volt, ami Istenhez közelített, és ami közel hozta Istent a barátaimhoz is. Most ugyanezt szeretném tenni papként, ha más eszközökkel is.”

„A szépség menti meg a világot” – XVI. Benedek pápa nagyon szereti Dosztojevszkijnek ezt a mondatát.

„Nagyon aktuális ez ma is – mondja Andrej. – A társadalmunk ma sokkal gyorsabb, gyakran hagyja, hogy az intuíciók, az érzések irányítsák, és a szépség olyasvalami, ami közvetlenül faggatja az embert, az érzelmeihez szól... Ezért azt hiszem, a szépség eszköz, hogy átadjuk Istent, mert az emberek érzékenyek a szépségre. Ha hiteles szépséget mutatunk, azáltal el lehet érni a keresztény függő Krisztus hiteles szépségéhez, még ha kezdetben látszólag ellentmondásnak tűnik is ez. Amikor azonban megértjük, akkor ez a szépség valóban megment minket.”

Andrej Matis végül mindenkitől azt kérte, hogy imádkozzon a világra, a keresztény családok és a szerzetesek hivatásáért. „Isten mindannyiunkat életszentségre hív. Ha imádkozunk, ő elvezet a tőle kapott hivatásunkhoz, és nagyon boldoggá tesz minket.”

Forrás és fotó: Aleteia.org
Fordította: Thullner Zsuzsanna